

Pluća grada Dubrovnika

Projekt nastao u sklopu „Javnog poziva za predlaganje projekata/programa iz područja urbanizma i prostornog planiranja na prostoru Grada Dubrovnika za 2018. godinu“

OPĆE INFORMACIJE O PROJEKTU

Naziv projekta: Pluća grada

Predviđeno trajanje provedbe projekta/programa: 01.04.2018.-31.12.2018.

Tijelo udruge koje je usvojilo projekt/program: Skupština Centra za održivi razvoj GIS tehnologijama, 15.9.2017.

Partnerska organizacija: Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata (Predsjednik: Mario Jukić, *mag.ing.prosp.arch., univ.spec.oecoing.*)

Voditeljica projekta/programa: Mateja Leljak, *mag.ing.prosp.arch.*

Izvoditeljica projekta/programa: Ana Jurić, *mag.geogr.*

Osoba ovlaštena za zastupanje: Martina Rupčić, *mag.geogr.*

Projekt nastao u sklopu „Javnog poziva za predlaganje projekata/programa iz područja urbanizma i prostornog planiranja na prostoru Grada Dubrovnika za 2018. godinu“ (Datum početka Javnog poziva: 31.srpnja 2017.)

SADRŽAJ:

1.	Uvod	1
•	Razlog izrade (problemi i ciljevi)	3
•	Granica obuhvata	5
2.	Inventarizacija i analiza prostora	
•	Generalni urbanistički plan Grada Dubrovnika	9
•	Inventarizacija i analiza otvorenih zelenih površina	11
3.	Zaključak	66
4.	Literatura	67

1. UVOD

- ◆ Razlog izrade
(problemi i ciljevi)
- ◆ Granica obuhvata

Centar za održivi razvoj GIS tehnologijama (CROGIS) iz Splita u suradnji s Hrvatskim društvom krajobraznih arhitekata (HDKA) provodi projekt pod nazivom „Pluća grada“ na području grada Dubrovnik, koji je financiran od Upravnog odjela za urbanizam, prostorno planiranje i zaštitu okoliša Grada Dubrovnika.

Projekt „Pluća grada“ bavi se problematikom otvorenih zelenih površina urbanog područja grada Dubrovnika koje su pod pritiskom rasta grada i masovnog turizma.

Zelenilo u gradu čini njegov živi prirodni element, tzv. pluća grada te predstavlja izravnu vezu gradskog stanovništva s prirodom iz okruženja, što je od višestrukog značaja za kvalitetu njihova života. U kompleksu urbanog življenja i stanovanja uloga zelenih površina je uvijek multifunkcionalna (boravišna, ekološka, zdravstvena, psihološka, kulturna, turistička, ekonomski, infrastrukturna).

Zbog toga uređenje gradova na suvremenim načelima strateškog i urbanističkog planiranja te održivog razvoja postaje neizostavno pitanje zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša za život i rad ljudi.

PROBLEMI

Problem kod klasifikacije i vrednovanja zelenih područja nastaje u prostornim planovima (Generalni urbanistički plan Grada Dubrovnika – GUP) gdje se ona ne sagledavaju kao skup povezanih otvorenih prostora, nego kao pojedinačne pojave u prostoru naziva : Z– zaštitno zelenilo i pejzažne površine, Z1 – javni parkovi, Z2 – spomen park, Z3 – vrtovi, perivoji. Zbog izostanka formalizirane kategorizacije rabe se različiti izrazi (zaštitne zelene površine, javne zelene površine, otvoreni prostor, zelenilo i dr.) koji su nedorečeni i širokog su značenja. Tipologija je ograničena, općenita i izostavlja mnoge tipove zelenih površina, a mnogi se od njih gube pred drugim prioritetima namjena (mješovita, gospodarska, poslovna). Također ne postoji stručna podloga koja bi detaljno inventarizirala i analizirala otvorene prostore čime se

otežava upravljanje zelenim sustavom grada.

Isto tako, javnost je slabo educirana o predmetnoj problematici, a problem neadekvatne izgradnje znatno smanjuje vrijednost grada i okolice u cjelini, posebno kada se uzme u obzir njen smještanje u urbano tkivo bez definiranja strateških, prostornih osnova i funkcija naselja.

CILJEVI

Općeniti cilj projekta je izravno povezivati gradsko stanovništvo s prirodom kroz otvorene zelene površine koje su od višestrukog značaja za standard i kvalitetu života zbog čega su upravo oni krajnji korisnici projekta.

Specifični ciljevi projekta fokusirani su na inventarizaciju i kategorizaciju otvorenih zelenih površina (površine označe „Z“ u GUP-u, samo za naselje Dubrovnik), propisivanje strateških smjernica razvoja zelenih površina u gradu te podizanje svijesti gradskih vlasti i stanovnika o važnosti očuvanja zelenih površina u gradu Dubrovniku.

Predstavnici javnih gradskih vlasti su ciljana skupina projekta jer su izravno obuhvaćeni projektom odobravanjem terenskog istraživanja otvorenih zelenih površina na području grada Dubrovnika te sudjelovanjem u procesima predlaganja raznih stavki u okviru razvoja strateških smjernica razvoja gradskog zelenila. Projektne aktivnosti neizravno utječu na revalorizaciju otvorenih površina grada kroz sustav zelene infrastrukture u prostorno-planskim procesima.

Studija planiranja i upravljanja gradskim zelenilom kao opljivi rezultat projekta je zamišljena kao interaktivna, informativna i obrazovna publikacija u kojoj je sadržana standardizirana kategorizacija gradskog zelenila, te strateško usmjeravanje razvoja otvorenih zelenih površina u gradu Dubrovniku.

REZULTAT

Studija je rezultat prethodnih aktivnosti projekta:

- ◆ istraživanje stručne literature,
- ◆ analiza zakonske regulative i prostornih planova,
- ◆ kabinetska priprema kartografskih i povijesnih podloga,
- ◆ terensko prikupljanje atributivnih i numeričkih podataka uz GIS korisničku podršku,
- ◆ foto dokumentacija lokacija te
- ◆ digitalno kartiranje s računalnom bazom podataka i tematskim vektorskim podlogama.

Kategorizacija gradskog zelenila obrađivana je u GIS okruženju rezultat čega su i kartografski prikazi. Podloge kartografskim prikazima čine različite namjene sloja Korištenje i namjena površina GUP-a te različite klase tipova otvorenih zelenih površina grada Dubrovnika čija je lokacija i prostiranje određena od strane stručnog izrađivača Studije. Prema terenskom i kabinetskom istraživanju opisano je stanje tipova i problematika te su dane smjernice strateškog razvoja otvorenih zelenih površina u gradu Dubrovniku koje uključuju krajobrazno-ekološki aspekt, a sve skupa popraćeno je fotografijama prikupljenim na terenu.

Krajnji rezultat ovog projekta može predstavljati početak sustavnog bavljenja *urbanim krajobrazom* te popularizacija teme na lokalnoj razini.

Kako je znanstveno potvrđeno da u ljudskoj percepciji i sjećanju zelenilo

i otvoreni prostori izazivaju zadovoljstvo tako je za postupak bilo kakvih odluka o procjeni i unaprjeđenju javnih urbanih prostora kao mjesta društvenih okupljanja vrlo važno adekvatno upoznati javnost o njima te omogućiti njihovo sudjelovanje u tome. *Studija planiranja i upravljanja gradskim zelenilom grada Dubrovnika* (u dalnjem tekstu: Studija) službeno je objavljena na internet stranicama Centra za održivi razvoj GIS tehnologijama i Hrvatskog društva krajobraznih arhitekata.

Granica obuhvata

Generalni urbanistički plan Grada Dubrovnika („Službeni glasnik Grada Dubrovnika“, broj 10/05, 10/07, 8/12 i 03/14) utvrđuje temeljnu organizaciju prostora, korištenje i namjenu površina, štiti prirodne, kulturne i povijesne vrijednosti, s prijedlogom uvjeta i mjera njihova uređenja, korištenja i zaštite, a u pravilu se izrađuje za naselja koja imaju više od 10 000 stanovnika (naselja u kojima je sjedište županija).

GUP određuje neizgrađeni dio građevinskog područja naselja i izdvojenog građevinskog područja izvan naselja u svom obuhvatu te dio građevinskog područja naselja, planiran za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

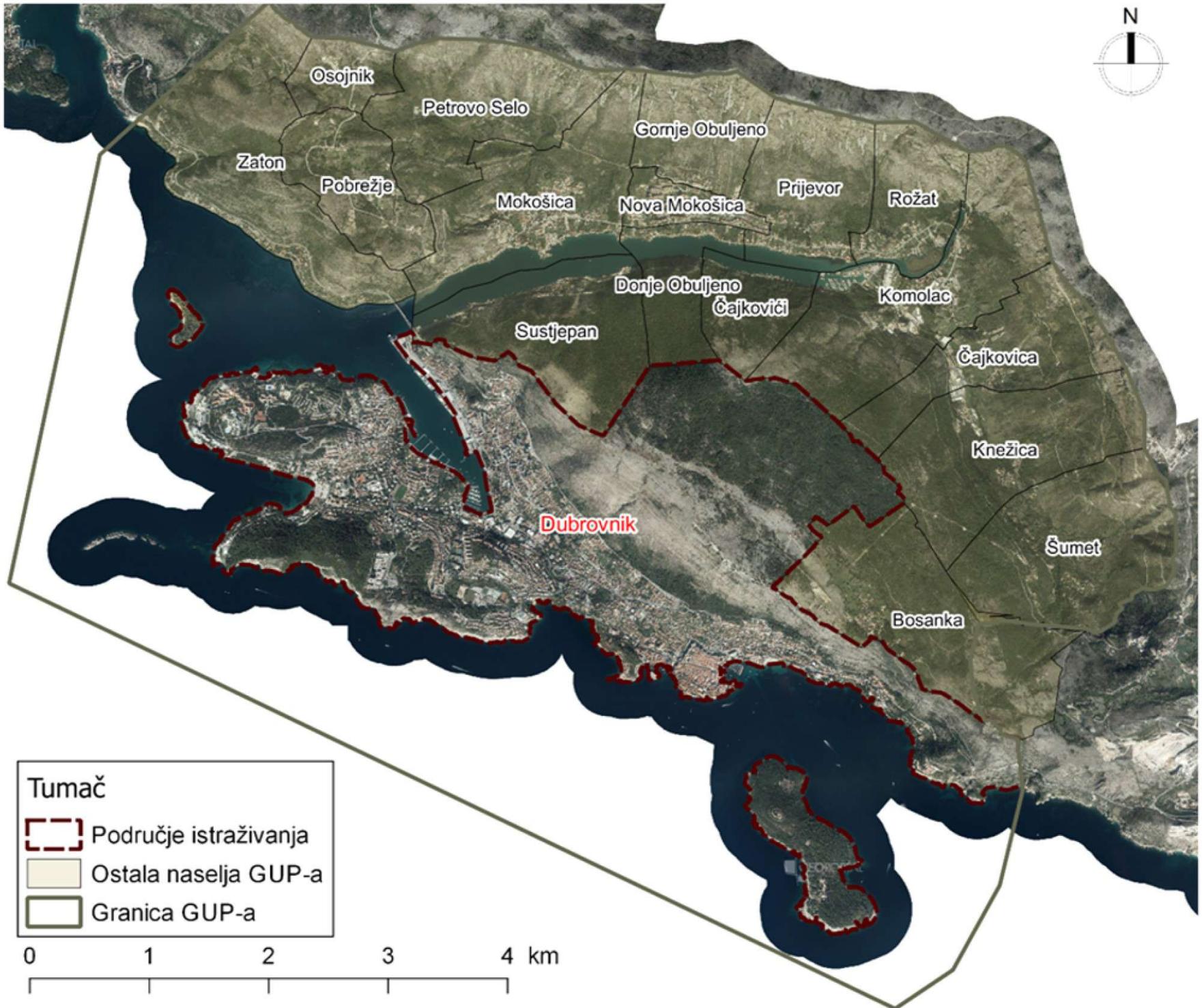
U skladu je sa Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske, Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije i Prostornim planom uređenja Grada Dubrovnika. Odnosi se na područje Grada Dubrovnika, a obuhvaća 3517 ha, i to sljedeća naselja: Dubrovnik, Bosanka, Šumet, Knežica, Čajkovica, Komolac, Rožat, Prijedor, Gornje Obuljeno, Nova Mokošica, Donje Obuljeno, Sustjepan, Mokošica, Petrovo Selo, Pobrežje, Osojnik i Zaton.

Provedba GUP-a temelji se na Odredbama za provedbu, kojima se definira namjena i korištenje prostorom, načini uređivanja prostora i zaštita svih vrijednih područja unutar obuhvata GUP-a. Svi uvjeti kojima se regulira buduće uređivanje prostora u granicama obuhvata, sadržani su u tekstualnom i grafičkom dijelu GUP-a, a predstavljaju cjelinu za tumačenje svih planskih postavka.

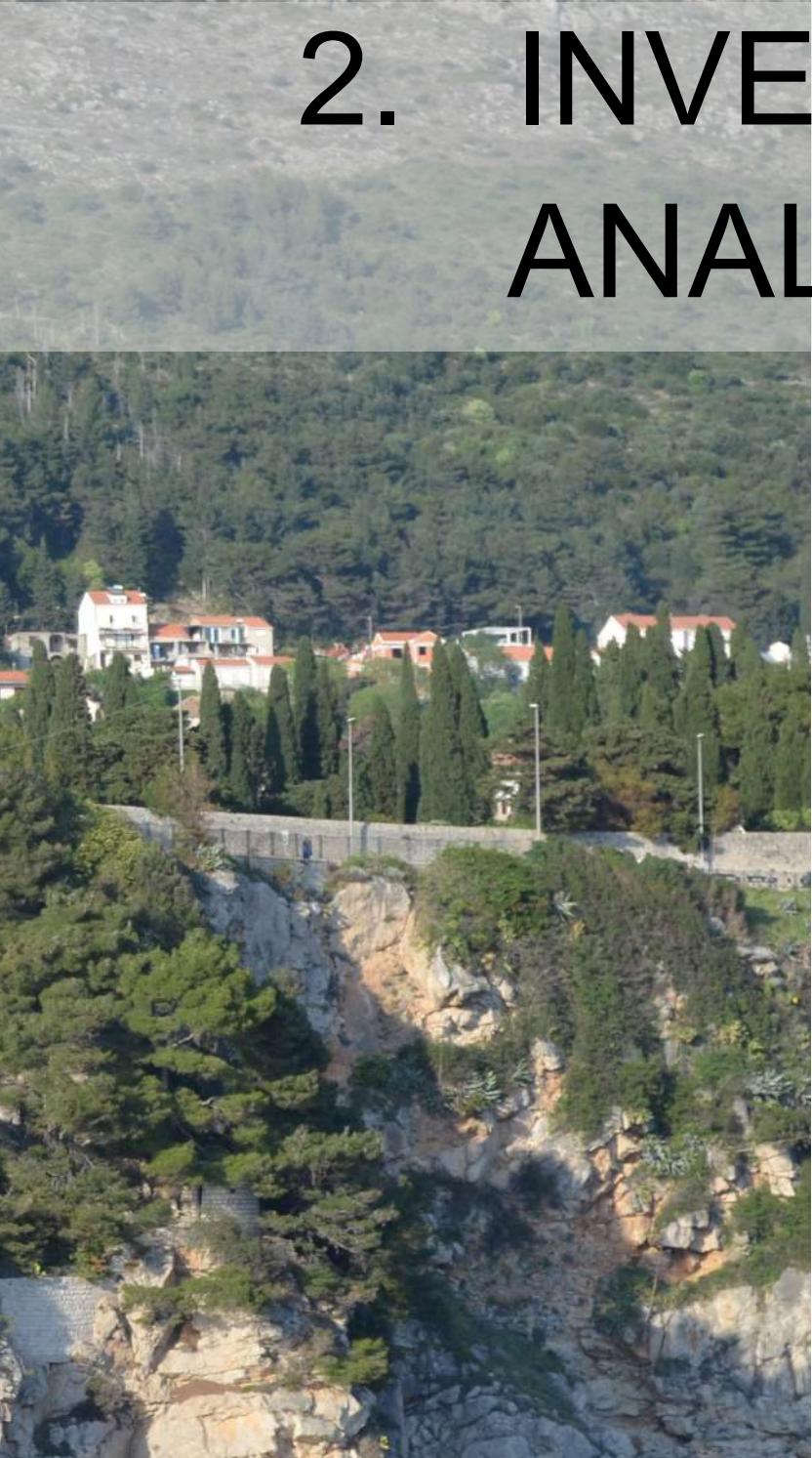
Područje istraživanja projekta „Pluća grada“ obuhvaća naselje Dubrovnik.

Naselje Dubrovnik proteže se od sjeverozapada prema jugoistoku od rta Kantafig, tj. ulaza u područje *Rijeke dubrovačke kod mosta doktora Franje Tuđmana* na sjeverozapadu obuhvata istraživanja, preko Luke Gruž, Babinog kuka, otoka Daksa, poluotoka Lapad, platoa Srđa, Starog grada pa sve do otoka Lokrum i rta Orsula, južno od državne ceste D8, na jugoistočnoj strani obuhvata istraživanja.

SLIKA 1: Prikaz područja istraživanja

2. INVENTARIZACIJA I ANALIZA PROSTORA

- ◆ Generalni urbanistički plan Grada Dubrovnika
- ◆ Inventarizacija i analiza otvorenih zelenih površina

Generalni urbanistički plan Grada Dubrovnika

Predmet istraživanja Studije su površine javne namjene - otvorene zelene površine. Površine i sadržaji javnih namjena su od općeg (javnog) interesa, moraju biti dostupni svim stanovnicima te uređeni sukladno standardima i kriterijima za gradnju javnih građevina i uređenja javnih zona.

Zone i lokacije sadržaja javne i društvene namjene predstavljaju površine za razvoj i uređenje naselja, a prikazane su u grafičkom dijelu GUP-a, kartografski prikaz broj 1. Korištenje i namjena površina" u mjerilu 1:5.000.

Način njihova korištenja određen je Odredbama za provedbu prema kojima su javne zelene površine razgraničene na sljedeće:

- Javni park (Z1)
- Vrtovi, perivoji (Z2)
- Spomen park Daksa (Z3).

Osim javnih zelenih površina, u predmet istraživanja Studije uzete su i zaštitne zelene površine koje su razgraničene na:

- Zaštitno zelenilo i krajobrazne površine (Z)
- Park šuma Petka (PŠ).

Iako nisu inicijalni predmet istraživanja, na kartografskim prikazima, zelenom bojom, izdvojene su šume isključivo osnovne namjene:

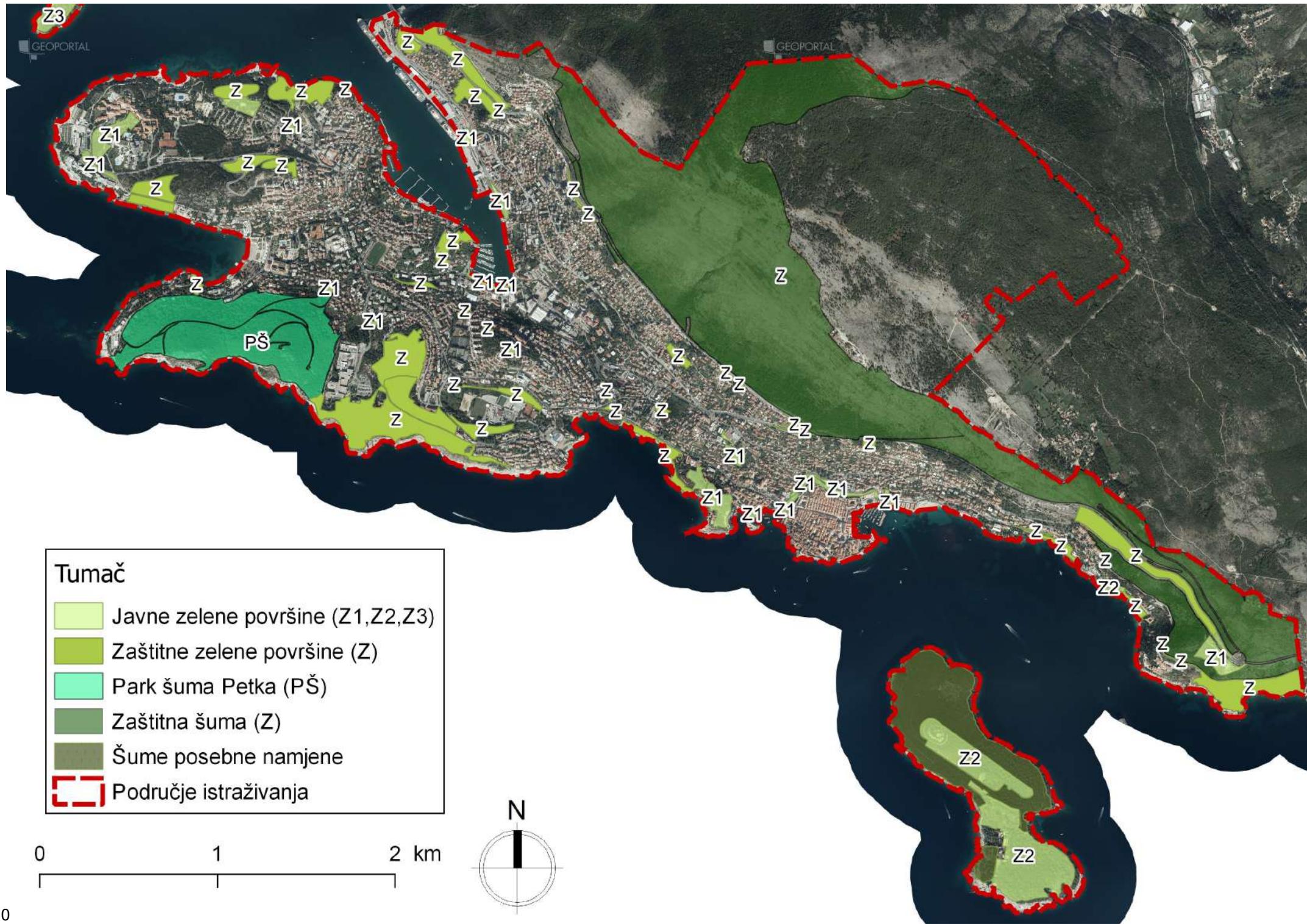
- Zaštitne šume i
- Šume posebne namjene,

koje predstavljaju površine za razvoj i uređenje izvan naselja, a izuzetno su važne zbog svoje krajobrazne funkcije.

Osim njih, kategorizacija zelenih površina podrazumijevala je širi kontekst zbog čega su na kartografskim prikazima vidljive sljedeće površine za razvoj i uređenje naselja i izvan naselja:

- Športsko-rekreacijska namjena
- Groblje.

SLIKA 2. Prikaz otvorenih zelenih površina iz GUP-a

Inventarizacija otvorenih zelenih površina

Otvorene zelene prostore grada mogu činiti različiti tipovi prostora različitog sadržaja i namjene stoga ih je moguće sagledati kroz različite mogućnosti korištenja.

Pereković i Miškić Domislić (2012.) u svom istraživanju "Urbani krajobraz i prostorno planska dokumentacija" preispituju termine i tipologije vezane za zelene površine u urbanom krajobrazu. Krajnji cilj rada je prijedlog koncepta ujednačene terminologije i klasifikacije otvorenih gradskih površina odnosno zelenih površina grada koje su prikazane u Tablici 1.

Navedena tipologija poslužila je kao podloga i smjernica za određivanje podjele otvorenih zelenih površina grada Dubrovnika koji će biti prikazani u nastavku Studije. S obzirom da je u prethodnom poglavljiju analizirana terminologija vezana za zelene površine u prostorno-planskoj dokumentaciji, odnosno u GUP-u Grada Dubrovnika, navedeno će u nastavku biti kartografski prikazano zajedno s novom klasifikacijom otvorenih zelenih površina. Tipologija je potkrijepljena fotodokumentacijom zabilježenom na terenu te je za svaki tip izdvojen po jedan reprezentativan primjerak kojem je ukratko opisano stanje i problematika zapažena na terenu te su sukladno tome propisane smjernice dalnjeg razvoja.

TABLICA 1. Tipologija otvorenih i zelenih gradskih prostora (javni i polujavni, privatni);
Izvor: Pereković, P., Miškić Domislić, M. : *Urbani krajobraz i prostorno planska dokumentacija*

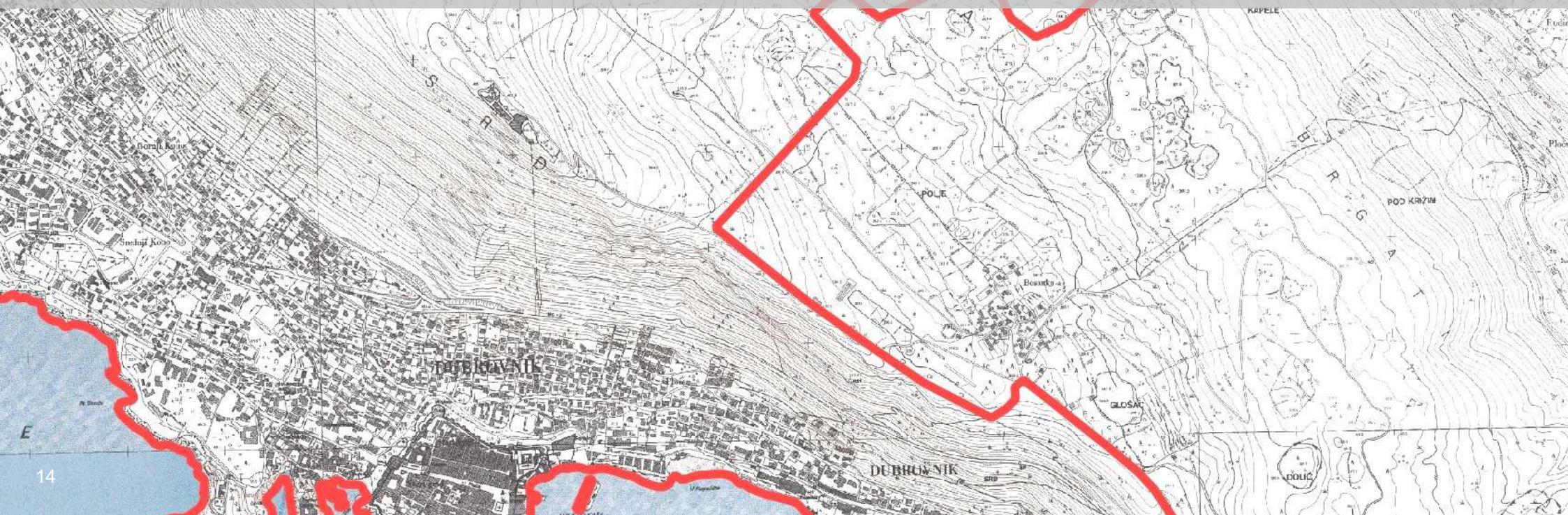
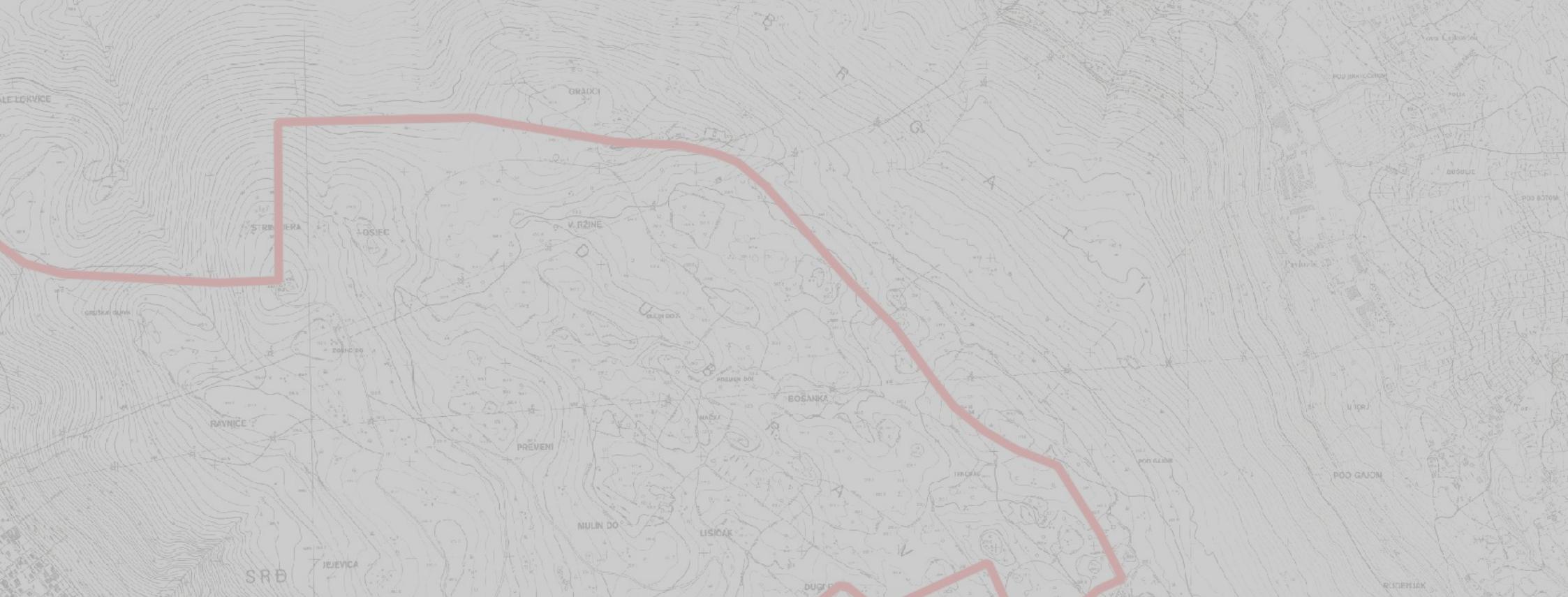
PODKATEGORIJE OTVORENIH GRADSKIH PROSTORA	TIPOLOGIJA PRIMJENJAVA ZA STRATEGIJE I PLANOVE ŠIREG PODRUČJA	DETALJNIJA KLASIFIKACIJA ZA PLANOVE UŽEG PODRUČJA, REVIZIJE I ZA ISTAŽIVAČKE SVRHE
OTVORENI URBANI PROSTORI	ZELENI OTVORENI PROSTORI	PARKOVNI
		GRADSKI PARK
		PARK STAMBENOG SUSJEDSTVA
		TEMATSKI PARK
		ZAŠTICENI PARKOVI
		DJEĆE IGRALIŠTE
		DJEĆE IGRALIŠTE STAMBENOG SUSJEDSTVA
		IGRALIŠTA ZA SPORT I REKREACIJU
		PROSTORI ZA DRUŽENJE
		STAMBENO ZELENILO
		STAMBENO ZELENILO
		PRIVATNI VRTOVI
		VANJSKI SPORTSKI SADRŽAJI
		POJEDINAČNI SPORTSKI TEREN
		INSTITUCIONALIZIRANA IGRALIŠTA
		SPORTSKI CENTAR
		* RASADNICI I PROSTORI SLIČNE NAMJENE
		RASADNICI
RIBNJACI, URBANE FARME I SL.		
GROBLJA		
GROBLJE		
STARO GROBLJE		
SPOMEN PODRUČJA		
SPOMEN PODRUČJA RAZLIČITOG TIPA		
PRIRODNI ILI DOPRIRODNI ZELENI PROSTORI UKLJUČUJUĆI GRADSKE ŠUME		
ŠUME, LIVADE, ŠIKARE, MOČVARNO ZEMLJIŠTE, KAMENO STANIŠTE, VODENE POVRSINE (RETENCIJE, JEZERA I SL.)		
ZAŠTICENI DIJELOVI „PRIRODE“		
* EKSPLOATACIJSKI PROSTORI I ODLAGALIŠTA		
ODLAGALIŠTE OTPADA		
KAMENOLOM		
ŠLJUNČARA I SL.		
ZELENI KORIDORI		
RIJEČNI ILI POTOČNI NASIPI		
KORIDORI CESTA I ŽELJEZNICA		
BICIKLISTIČKE RUTE		
ŠETALIŠTA		
ZAŠTITNO ZELENILO		
BARUJERE ZA ZAŠTITU OD BUKE		
VIZUALNE BARUJARE		
NASIPI I KANALI UZ VODOТОKE		
POKOSI, KLIZIŠTA I SL.		
GRADSKЕ POVРŠИНЕ	TRGOVI	GRADSKI TRG
		DRUGE MANJE URBANE PLAZE
		TRG STAMBENOG SUSJEDSTVA
		TRGOVI POSLOVNIIH I TRGOVACKIH GRAĐEVINA
		PJEŠAČKE ZONE
RIVE		
DRUGI PJEŠAČKI OPLOČENI PROSTORI		

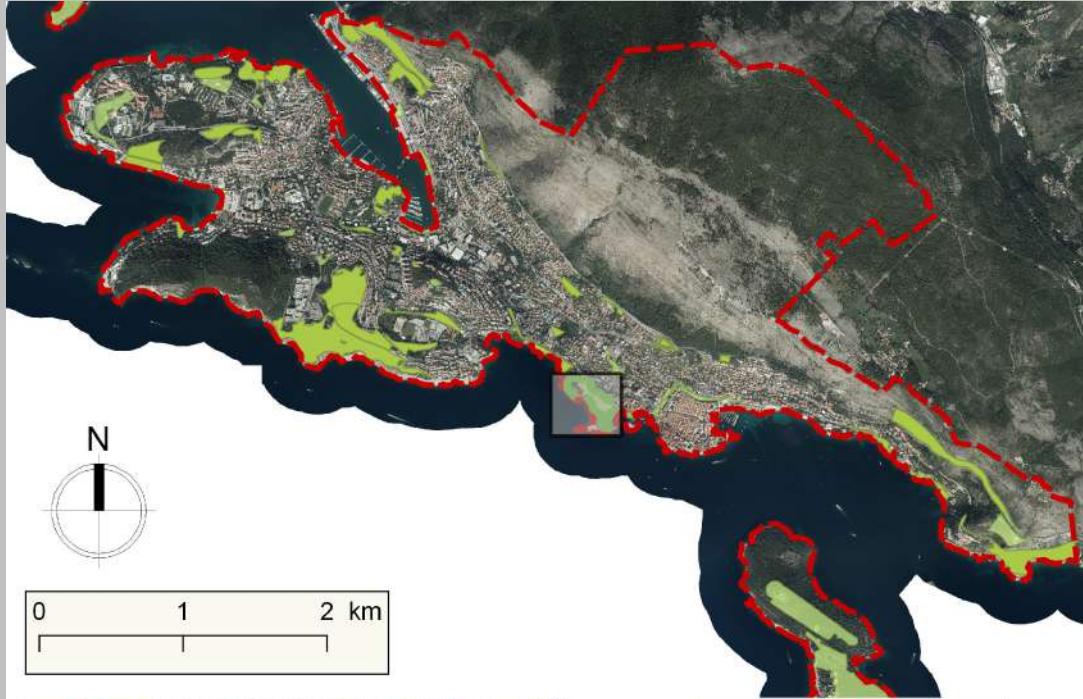
1. PARKOVI

- ◆ Gradski park
- ◆ Park stambenog susjedstva
- ◆ Tematski park
- ◆ Zaštićeni park

Gradski park

Tumač

- Tip otvorene površine
- Gradska park Gradac
  - Javne zelene površine
  - Zaštitne zelene površine
- Administrativne granice
- Područje istraživanja

- park značajan na razini cijelog grada

Park GRADAC

INFO

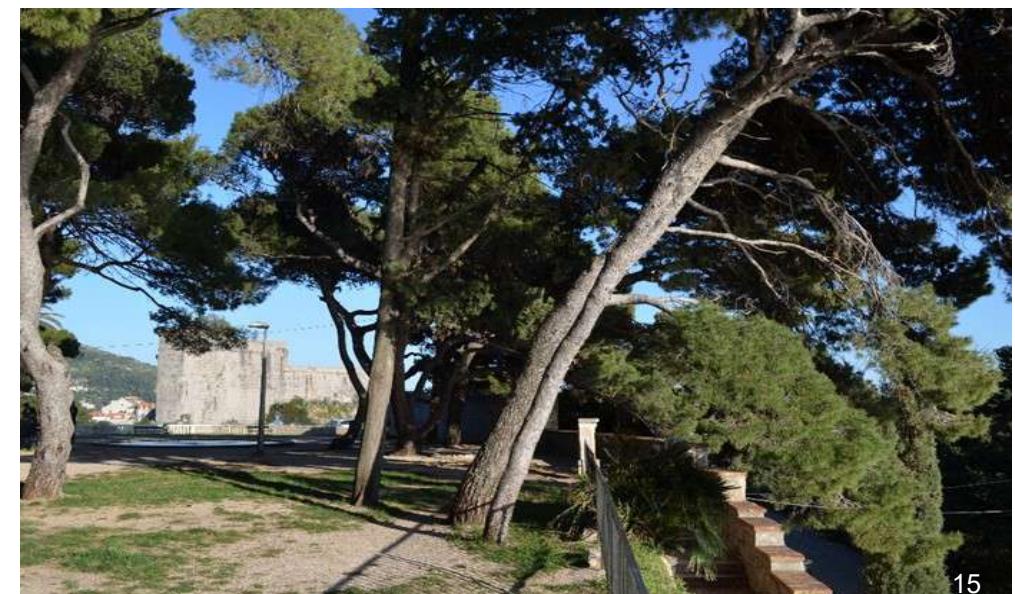
- otvoren i uređen 1898. godine
- površine 1,7 ha
- najveći javni park na kopnenom dijelu grada Dubrovnika
- s glavnog ulaza u park pruža se otvorena vizura prema utvrdi Lovrijenac i staroj gradskoj jezgri

STANJE NA TERENU

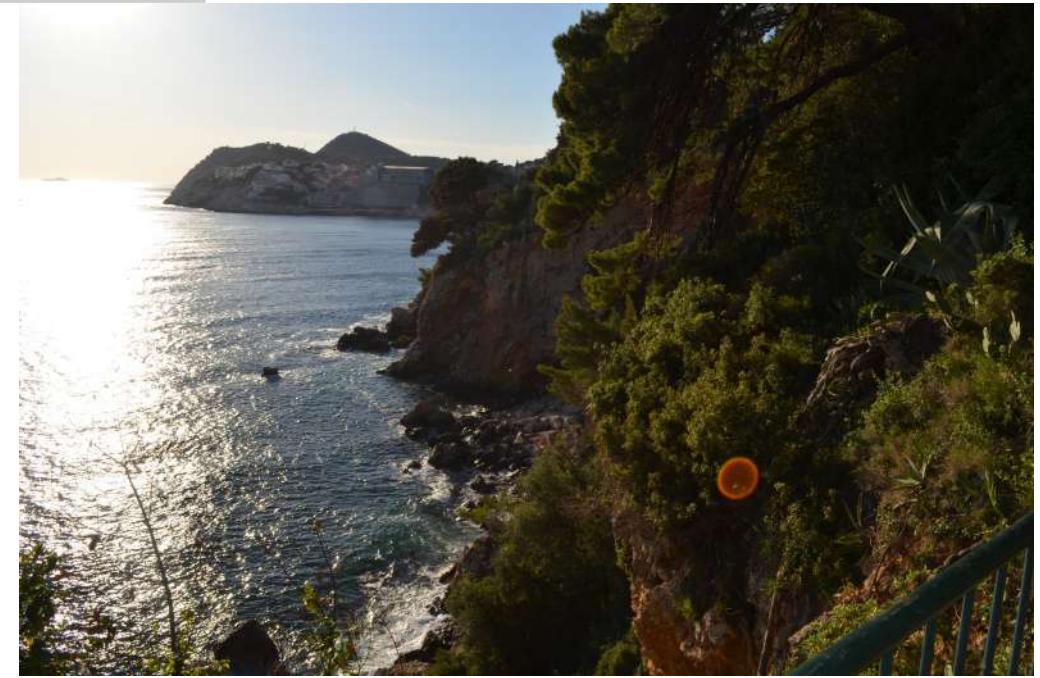
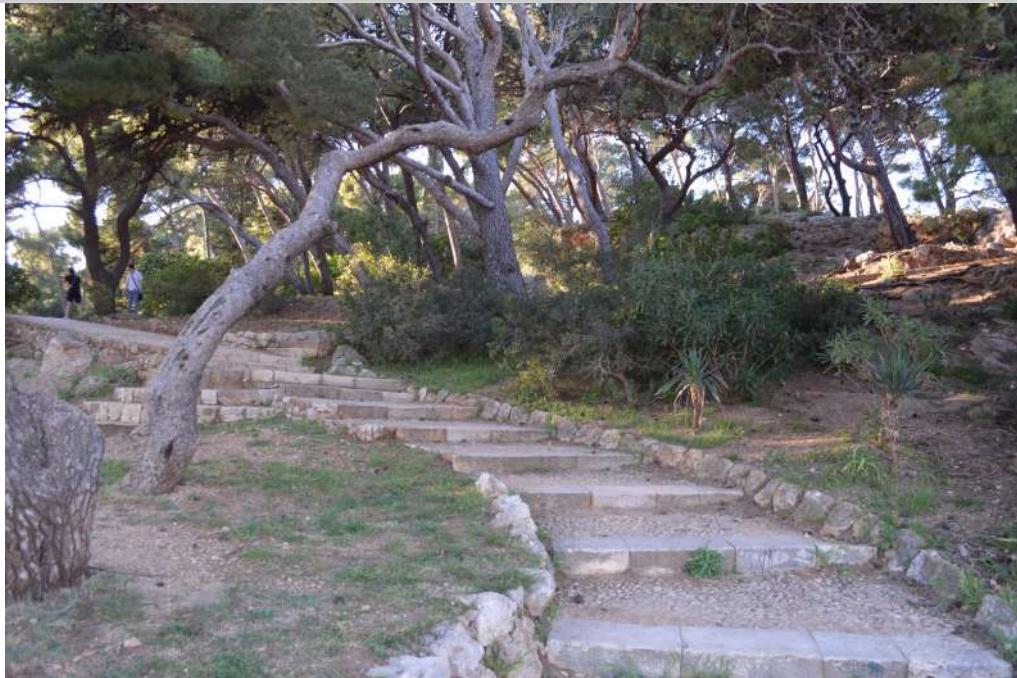
- prostor u funkciji parka unutar kojeg se nalaze degradirane zone: propadanje biljnog materijala, uništena urbana oprema (koševi, klupe), otpad i grafiti, neuređene staze
- nedostatak sadržaja u parku doveo je do nastanka improviziranih boravka za mlade

SMJERNICE

- urediti staze, zamijeniti urbano opremu i biljni materijal te formirati nove sadržaje i zone
- izraditi projekt krajobraznog uređenja

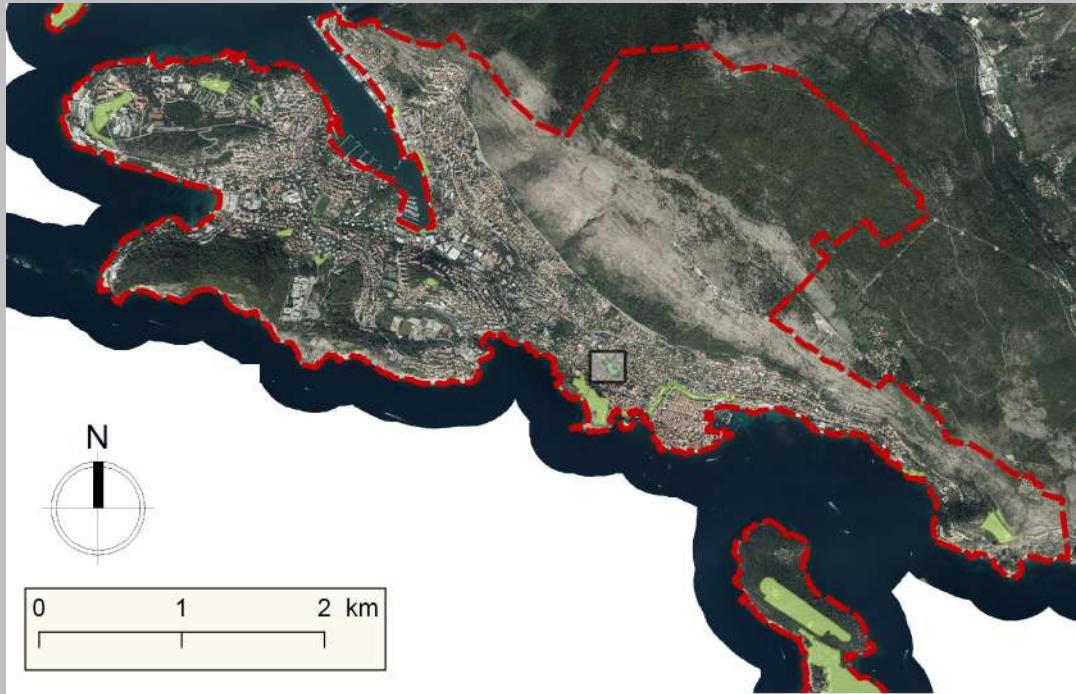
Pozitivne vizure unutar parka

Negativne vizure unutar parka

Park stambenog susjedstva

Tumač

Tip otvorene površine

Bogišića park-Park stambenog susjedstva

Javne zelene površine

Administrativne granice

Područje istraživanja

- park značajan na razini neke gradske četvrti (lokalni značaj); prvenstveno namijenjen stanarima

Park Baltazara Bogišića na Ilijinoj glavici

INFO

- podignut početkom 20. stoljeća, a posvećen je istoimenom znanstveniku
- tijekom godina doživio je brojne promjene radi izgradnje objekata različite namjene (kuće, škole i dr.) u neposrednoj blizini

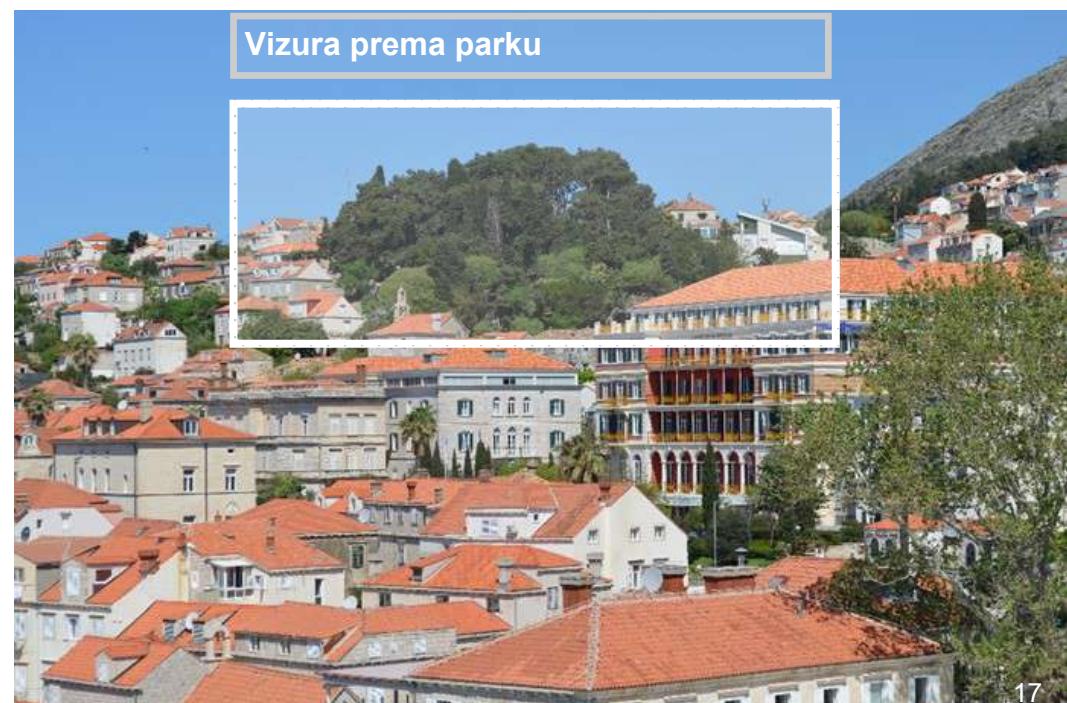
STANJE NA TERENU

- park sadrži: dječje igralište, sustav staza s odmorištem i vidikovcem, biljni materijal čine borovi te autohtone vrste grmlja
- okružen stambenom izgradnjom te ulicom don Iva Bjelokosića

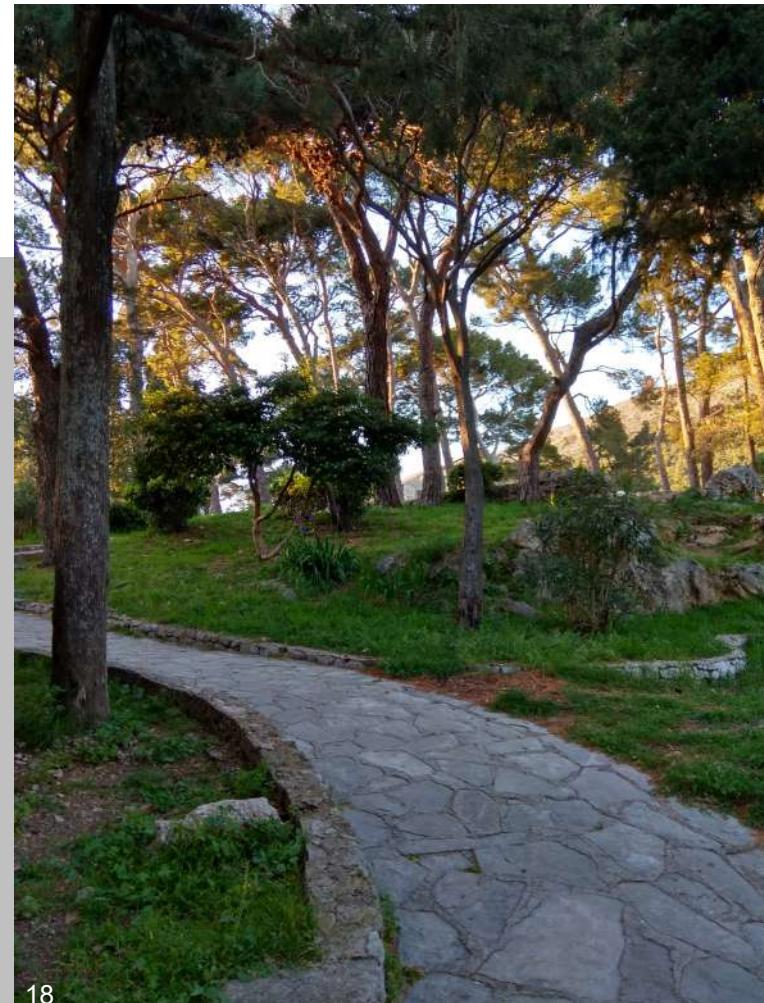
SMJERNICE

- uređiti pojedine dijelove staze, poboljšati urbanu opremu

Vizura prema parku

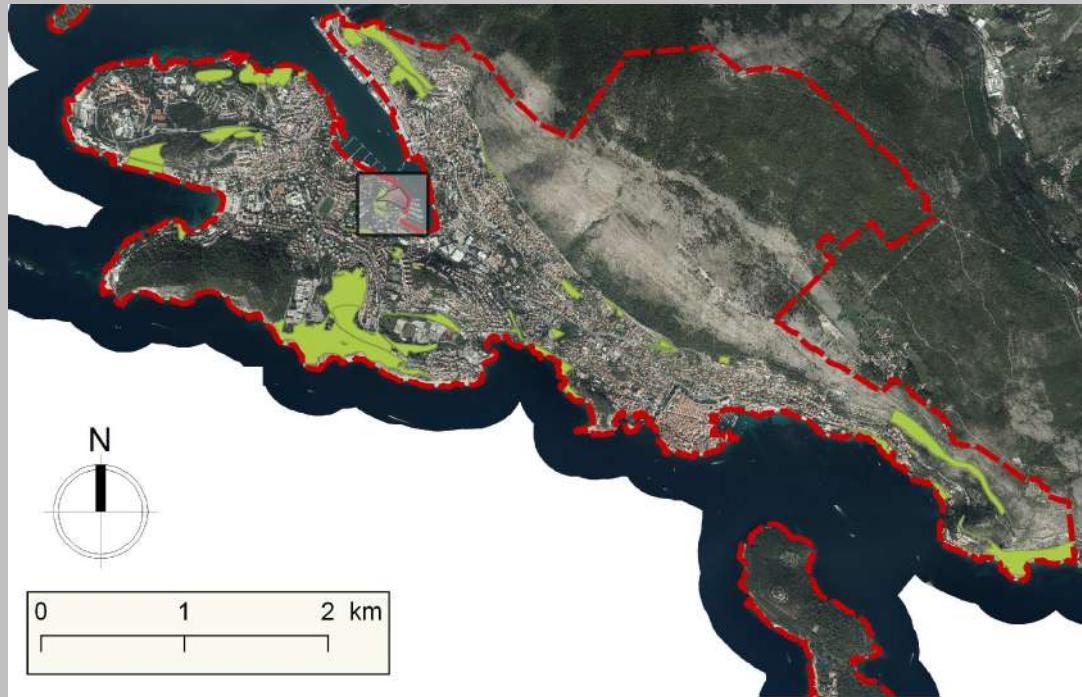
Vizure unutar parka

Tematski park

- park namijenjen prvenstveno jednoj ili nekoj specifičnoj ulozi;
(park skulptura, „industrijski“ park, eko park, park za slike, povjesni perivoj i sl.)

Povjesni perivoj uz Ljetnikovac Petra Sorkočevića na Lapadu

Tumač

- Tip otvorene površine
■ Tematski park
GUP
■ Zaštitne zelene površine
Administrativne granice
□ Područje istraživanja

INFO

- objekt ljetnikovca zaštićeno je kulturno dobro oznake Z-4390 te pripada vrsti profane graditeljske baštine
- smješten na Gimunu, na samoj obali mora, izgrađen je u renesansnom stilskom slogu
- osim zgrade ljetnikovca o koju je oslonjena terasa s orsanom (pristaništem za čamce) tu se nalazi zid, česma te kapelica
- u vlasništvu dubrovačkog povjesnog zavoda HAZU-a

STANJE NA TERENU

- prednji i niži perivoj predstavlja najreprezentativniji dio gdje se nalazi velik ribnjak obrubljen zidanom obalom i spojen kanalom s morem
- ribnjak koji zauzima središnji dio vrta svjedoči da je riječ o rezidencijalnom ljetnikovcu
- biljni materijal čine razne vrste poput borova, naranče, limuna, magnolija i sl.

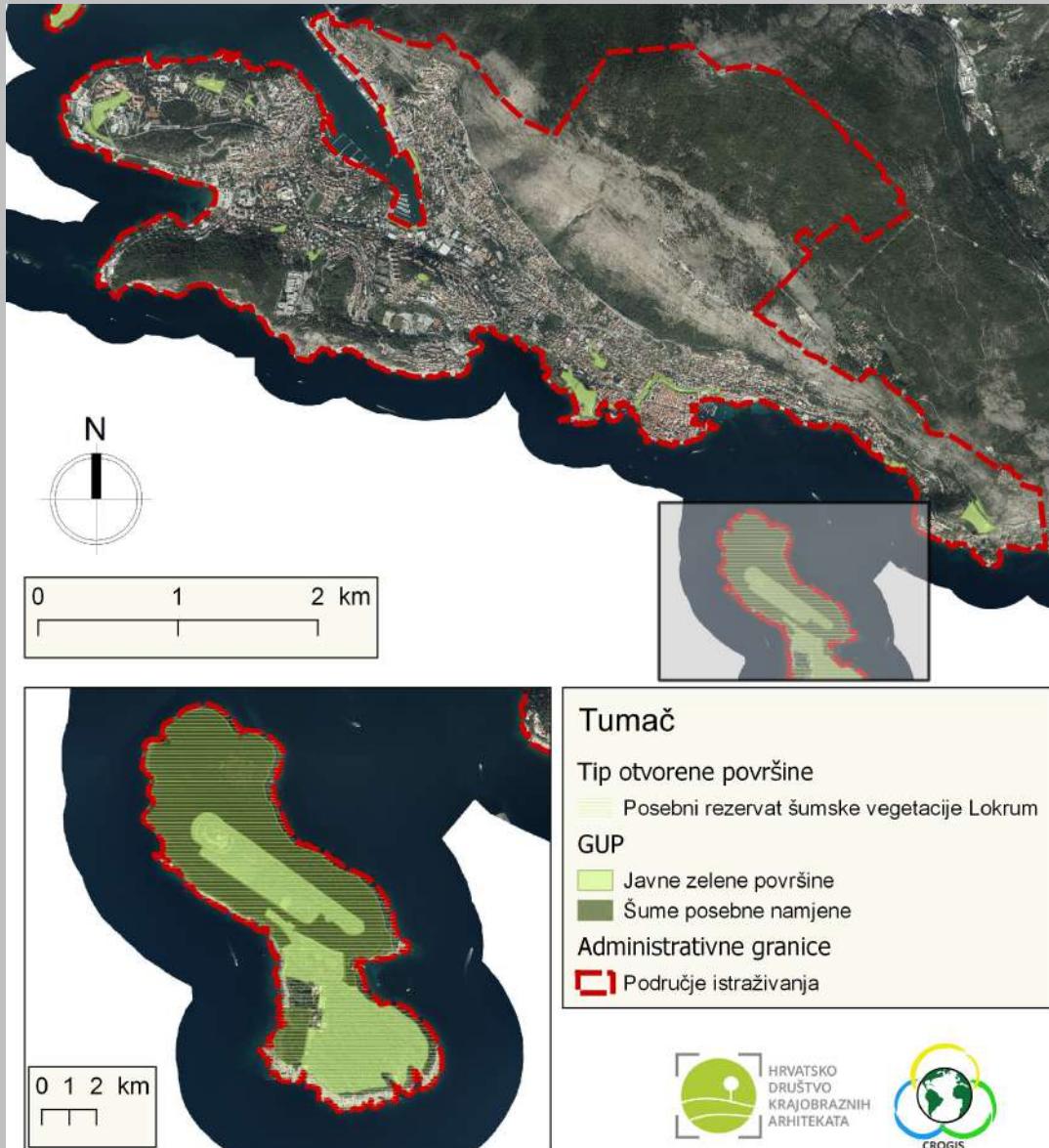
SMJERNICE

- povezati komplekse ljetnikovca na Lapadu i Gružu te stvoriti niz javnih povjesnih perivoja
- uvrstiti u turističku ponudu grada Dubrovnika

Vizura prema parku

Zaštićeni park

- park ili drugi sličan prostor pod određenom kategorijom zaštite

Posebni rezervat šumske vegetacije - otok Lokrum

INFO

- ukupna površina otoka $0,7 \text{ km}^2$
- godina zaštite 1976.
- u parku su zastupljene šuma česovine i crnog jasena te šuma alepskog bora
- važne zone unutar parka su: botanički vrt, Maksimilijanovi vrtovi, Mrtvo more, Šarlotin zdenac, utvrda Royal, vodosprema, samostanski kompleks s crkvom te luka

STANJE NA TERENU

- zastarjela urbana oprema (koševi, klupe), pojedine staze neuređene
- zanimljive točke atrakcije unutar otoka te prema kopnu

SMJERNICE

- urediti staze, obnoviti/zamijeniti urbanu opremu
- utvrdi Royal obnoviti i staviti u novu funkciju (npr. vidikovac)

Pozitivne vizure unutar parka

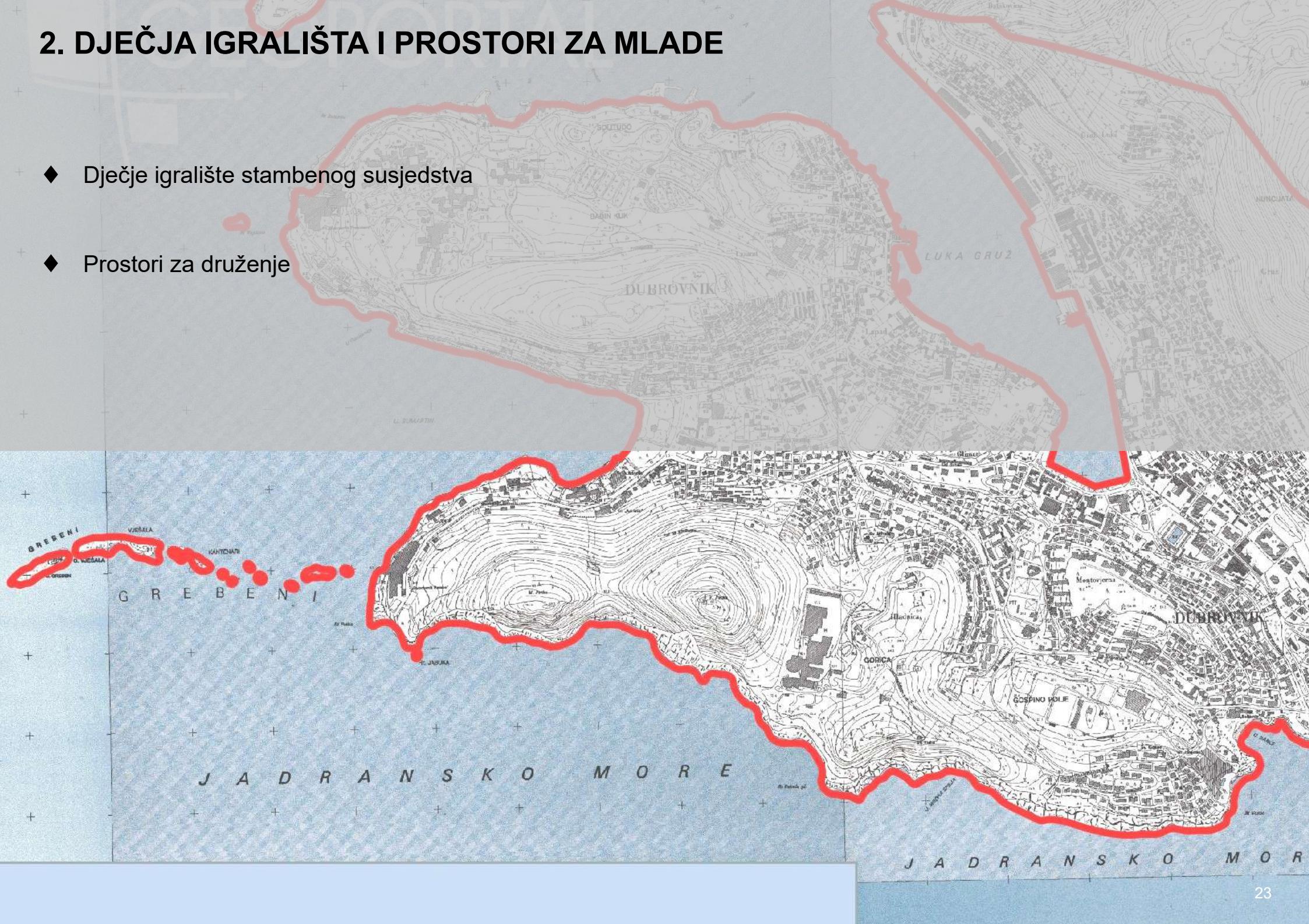

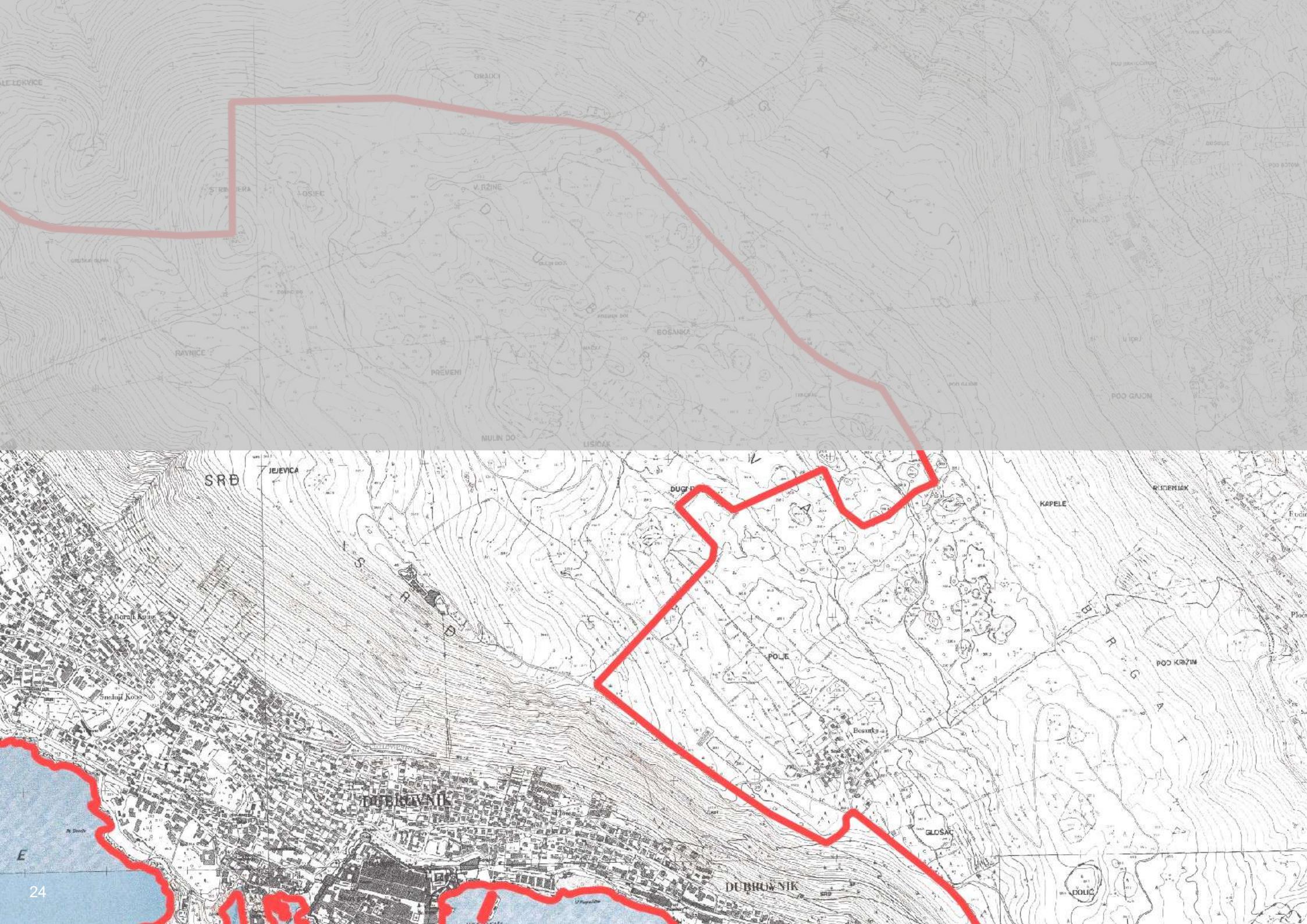
Negativne vizure unutar parka

2. DJEČJA IGRALIŠTA I PROSTORI ZA MLADE

- ◆ Dječje igralište stambenog susjedstva
- ◆ Prostori za druženje

Dječje igralište stambenog susjedstva

- manje dječje igralište s nekoliko različitih sprava (manja skupina sprava za dječju igru); lokalni značaj

INFO

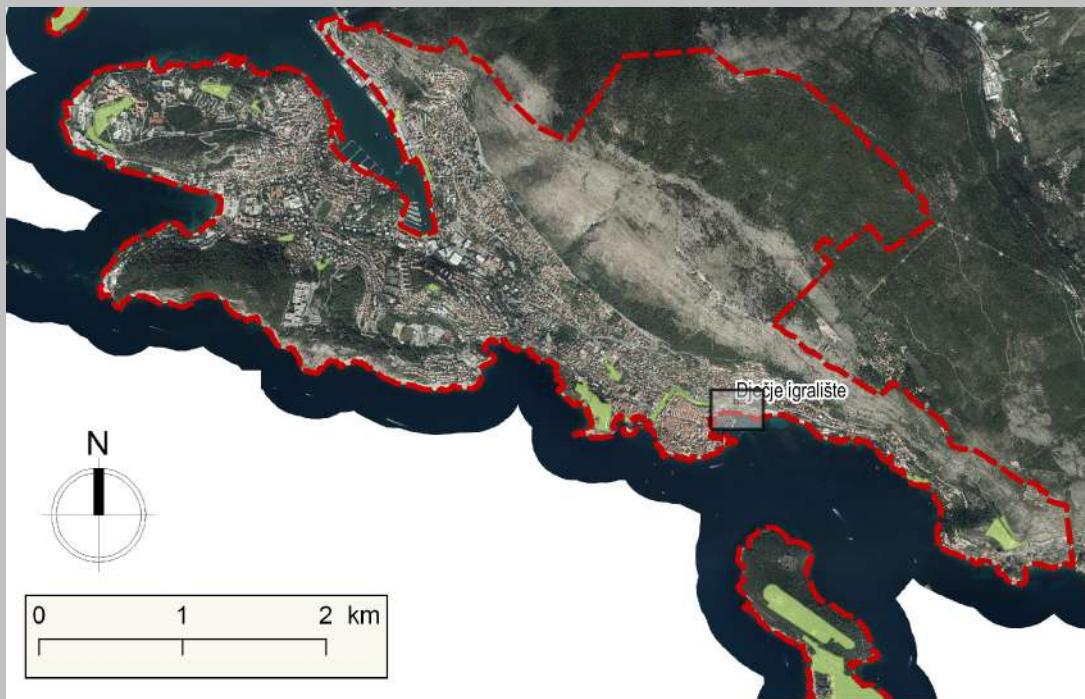
- smješten između Ulice Franja Supila, Ulice uz Tabor te zgrade Gimnazije Dubrovnik na kaskadama

STANJE NA TERENU

- uređen i održavan
- nove sprave za igru, nova urbana oprema te različit biljni materijal

SMJERNICE

- nastaviti održavati

Tumač	
Tip otvorene površine	
	Dječje igralište
	Javne zelene površine
Administrativne granice	
	Područje istraživanja

Vizure unutar parka

Prostori za druženje

- prostor namijenjen boravku mladih

INFO

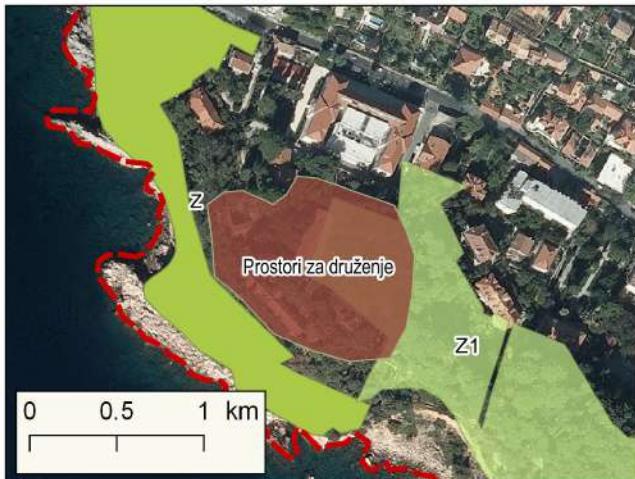
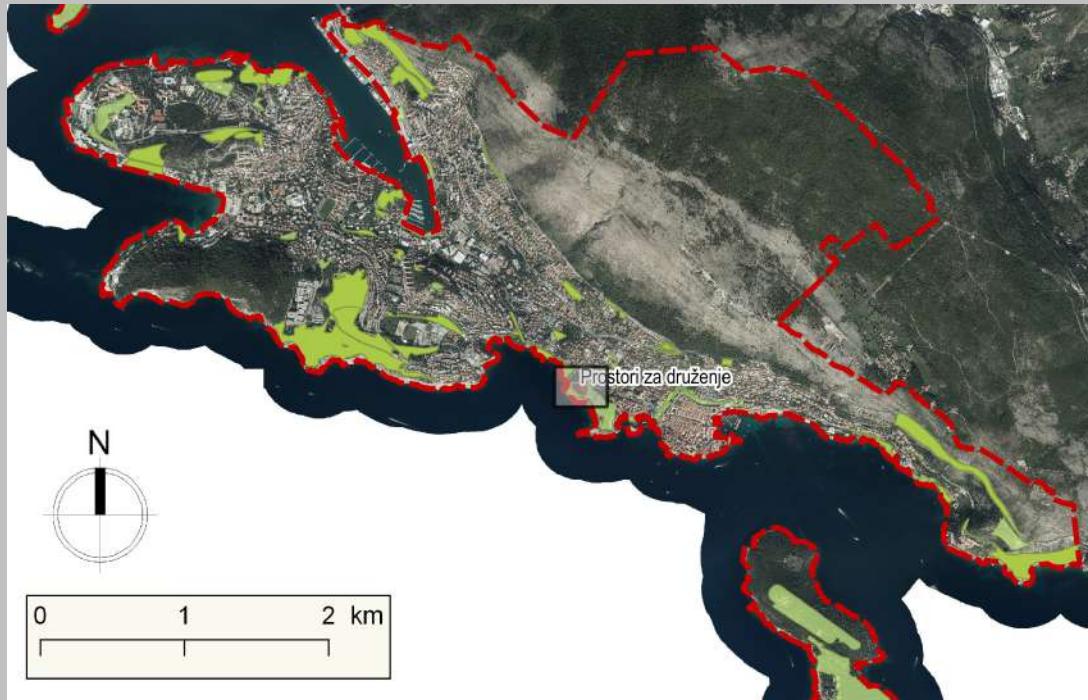
- smješten unutar nekadašnjeg kompleksa Stare bolnice, današnjeg Sveučilišta u Dubrovniku

STANJE NA TERENU

- unutar neuređenog prostora došlo je do intervencije i stvaranja boravišnih prostora za mlade kroz urbanu umjetnost (graffiti)

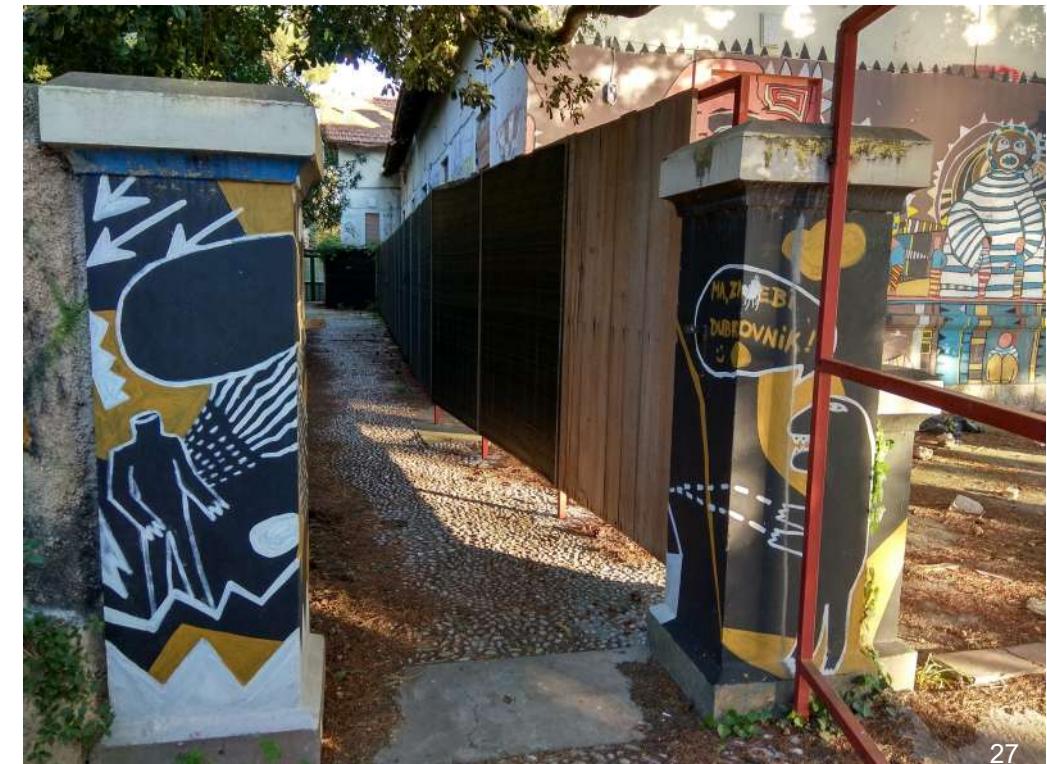
SMJERNICE

- potencijalni prostor za boravak mladih (skate park, graffiti i sl.)
- povezati s parkom Gradac i obalom te stvoriti sustav zelenih površina različite namjene

Tumač

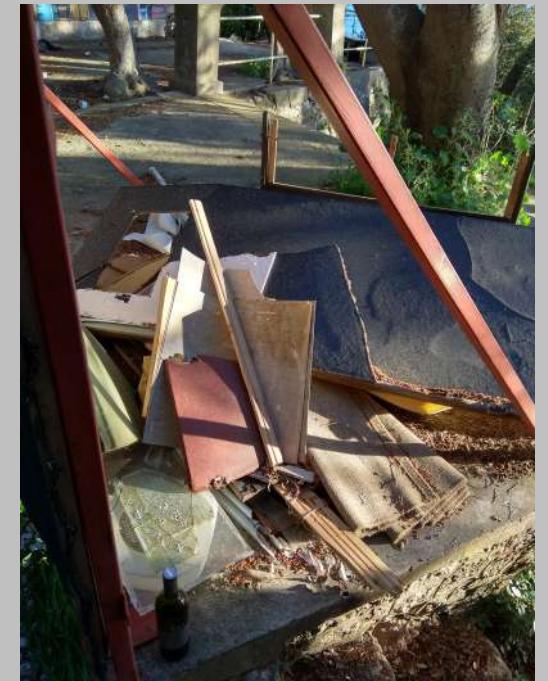
- Tip otvorene površine
■ Prostori za druženje
GUP
■ Javne zelene površine
■ Zaštitne zelene površine
Administrativne granice
■ Područje istraživanja

Pozitivne vizure unutar parka

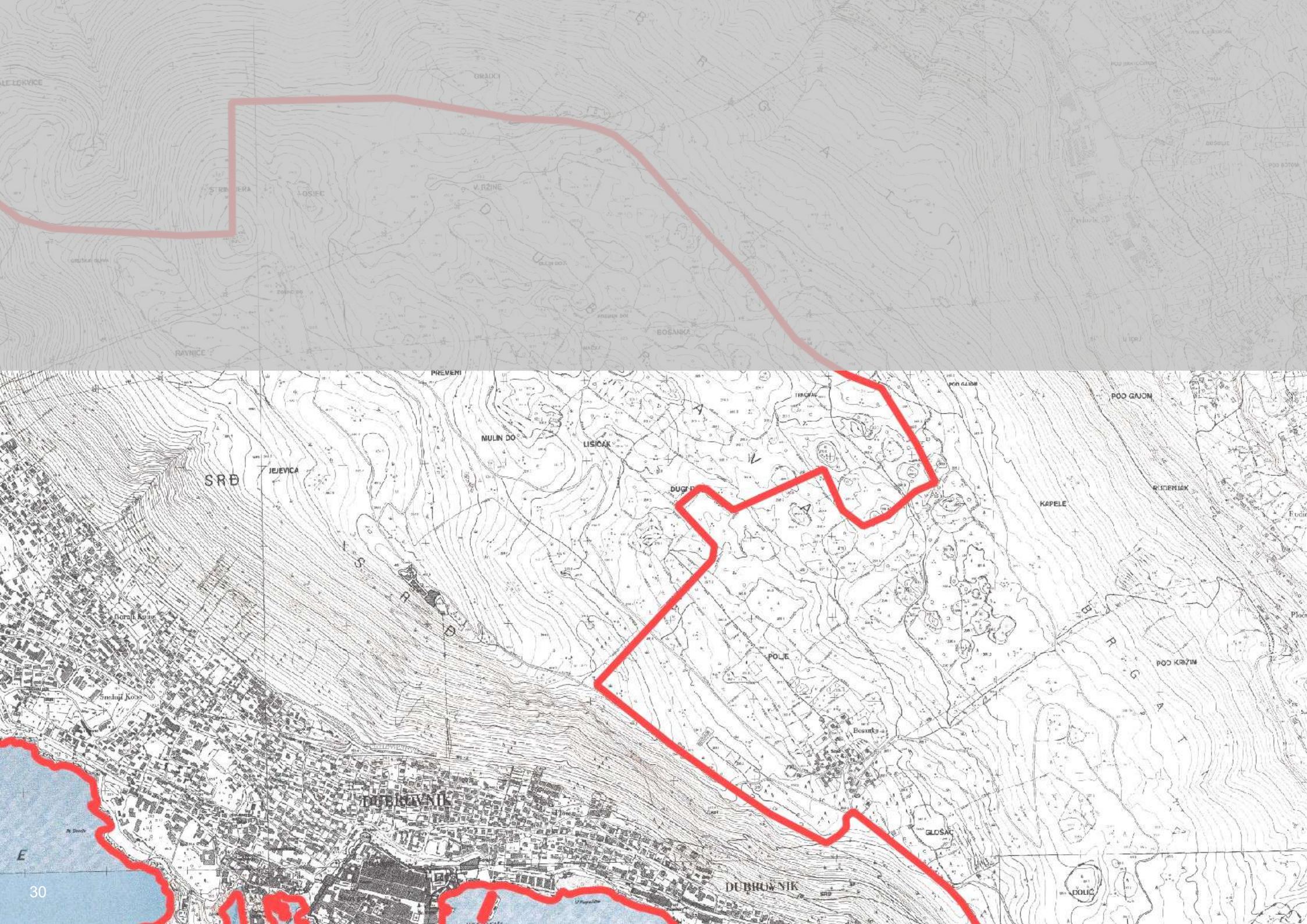
Negativne vizure unutar parka

3. STAMBENO ZELENILO

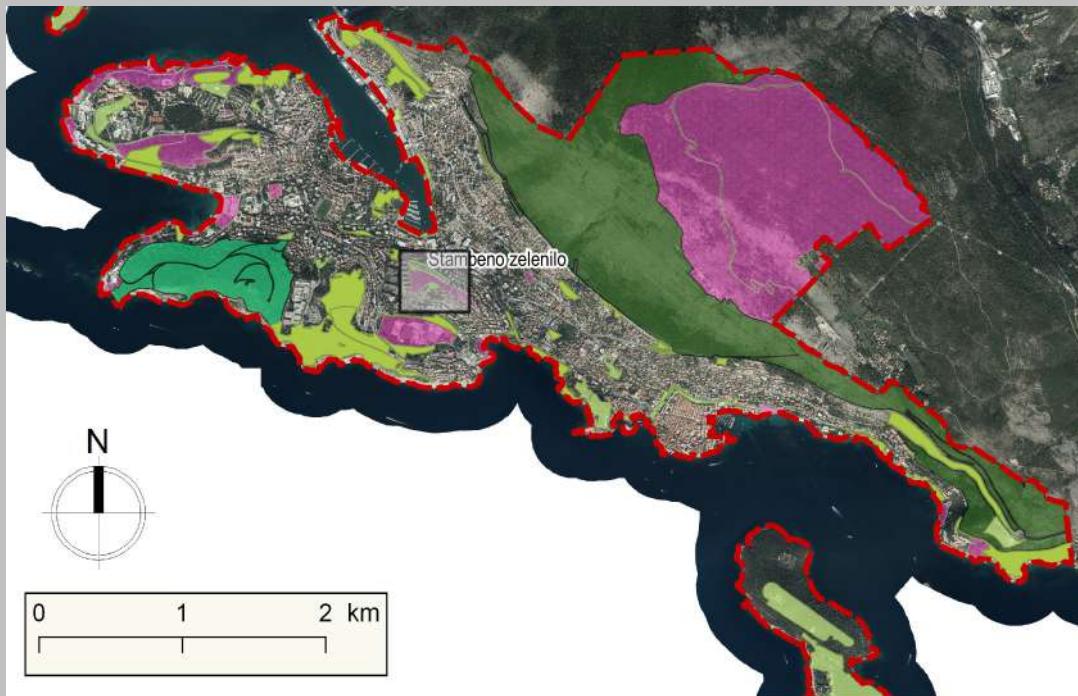
- ◆ Zelenilo višestambene izgradnje
- ◆ Zelenilo individualne izgradnje

Zelenilo višestambene izgradnje

– javni otvoreni prostori koji okružuju stambene građevine (često svrstane u druge prioritetne namjene – stambenu/mješovitu); namijenjeni su neformalnoj rekreatiji i boravku ljudi u blizini stana (staze, odmorišta i sl.)

INFO

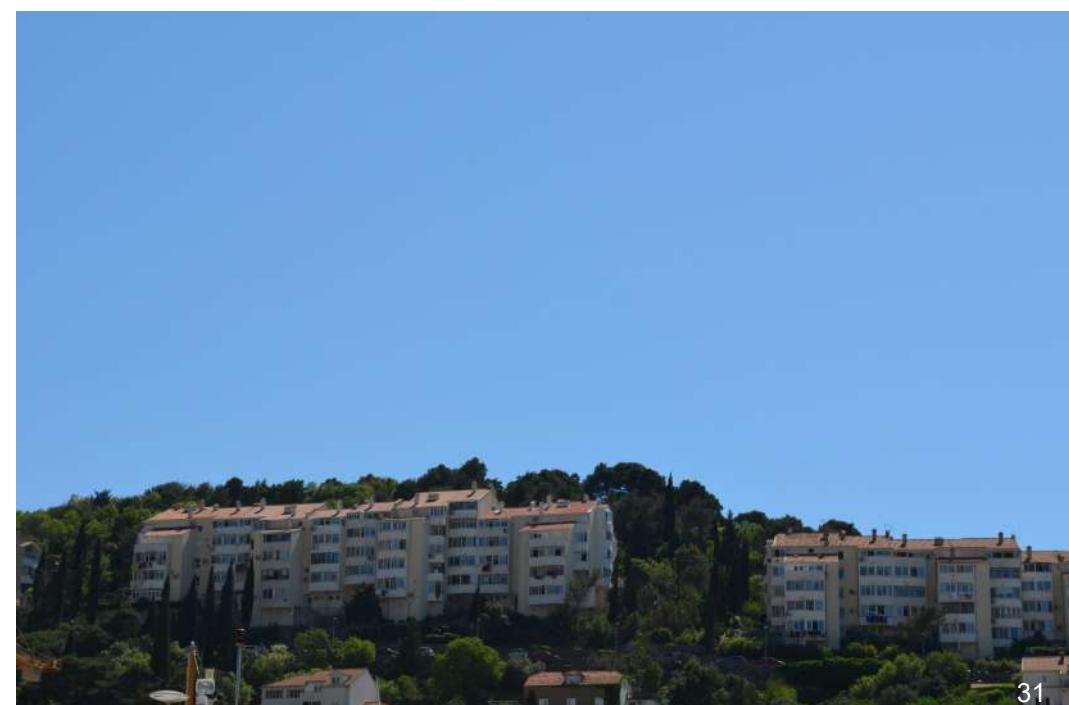
- područje unutar gradskog kotara Montovjerna na oko 104 m n.m. čija funkcija je reprezentativnog karaktera

STANJE NA TERENU

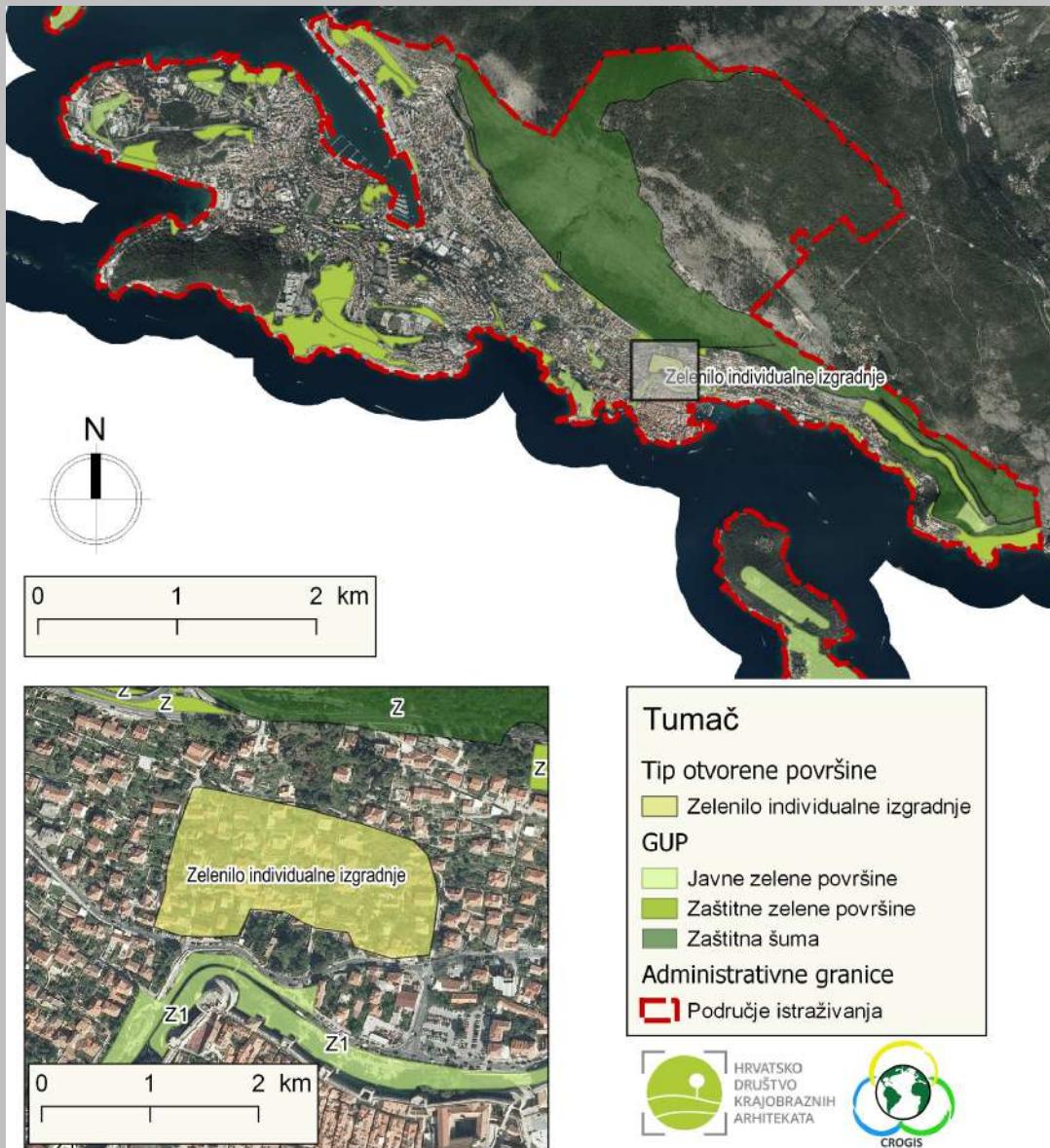
- uređeni zeleni potezi različitim biljnim materijalom unutar stambenog kompleksa bez struktura

SMJERNICE

- formirati zone boravišta i povezati sa zelenim površinama u neposrednoj blizini čime bi se stvorio širi boravišni prostor

Zelenilo individualne izgradnje

- vrtovi i dvorišta obiteljskih kuća

INFO

- područje između padina Srđa i zidina Starog grada
- samostojeće kuće (višekatnice) s pripadajućom parcelom

STANJE NA TERENU

- vrtovima, odnosno kućama se pristupa s ulične strane stepenicama
- vrt s kućom nije povezan u istoj ravnini već su povezani terasom i stepenicama

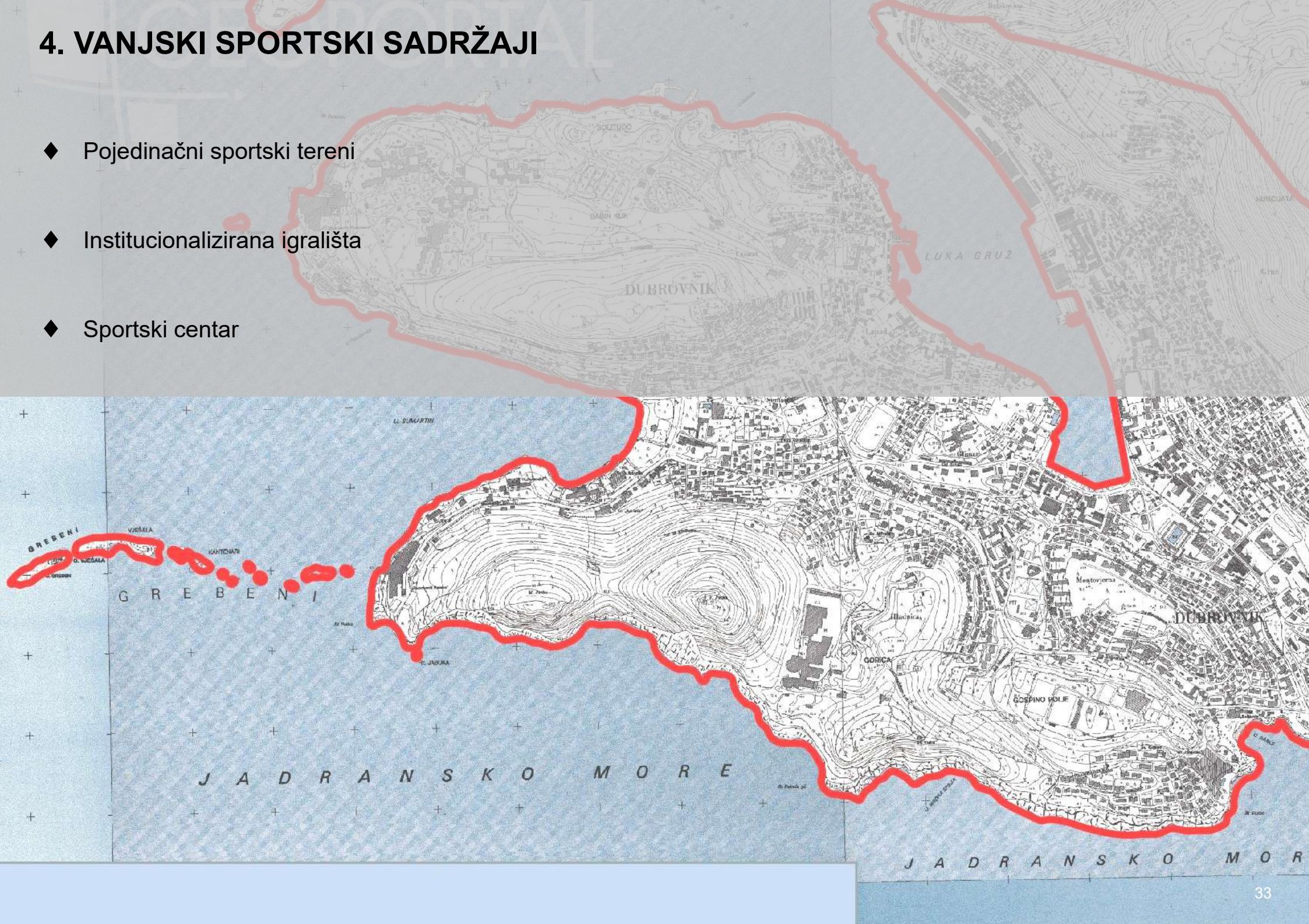
SMJERNICE

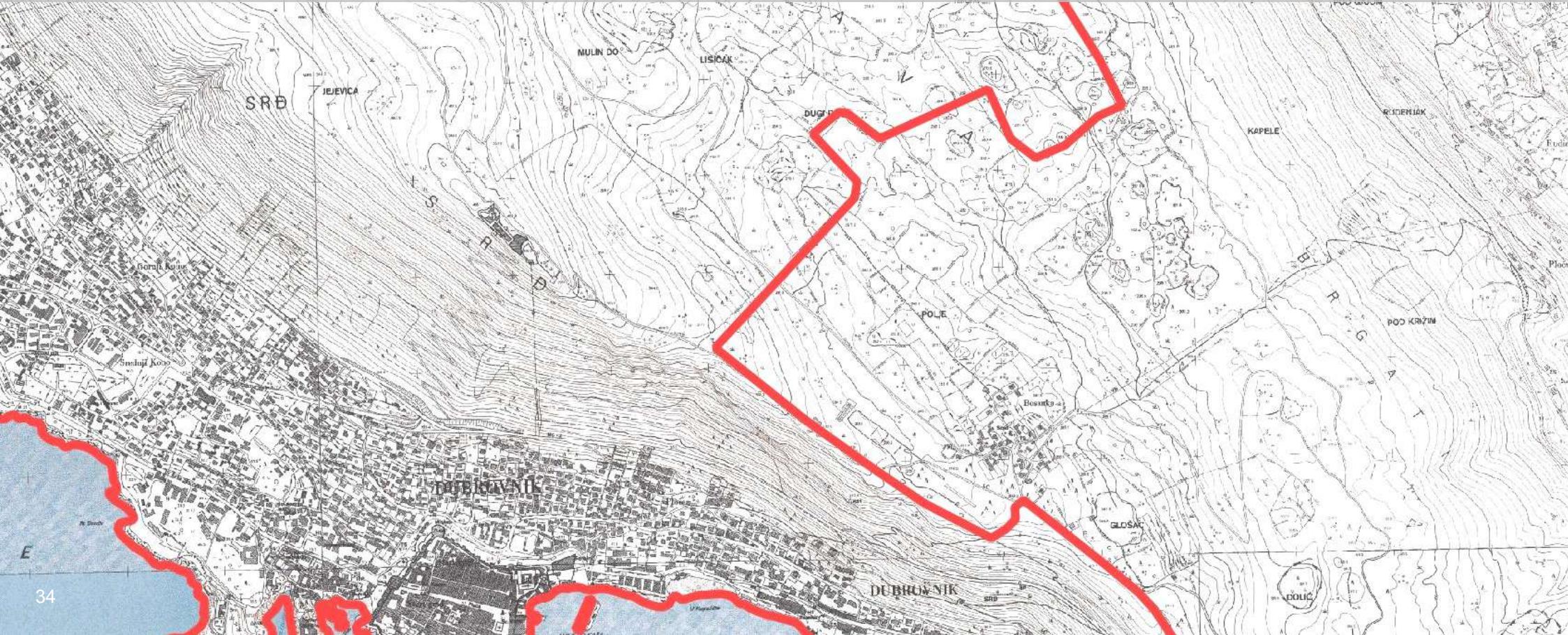
- s obzirom da se radi o privatnim rezidencijama pristup u oblikovanju otvorenog prostora je individualan
- uporaba autohtonih vrsta i materijala radi očuvanja vizualnih vrijednosti prostora

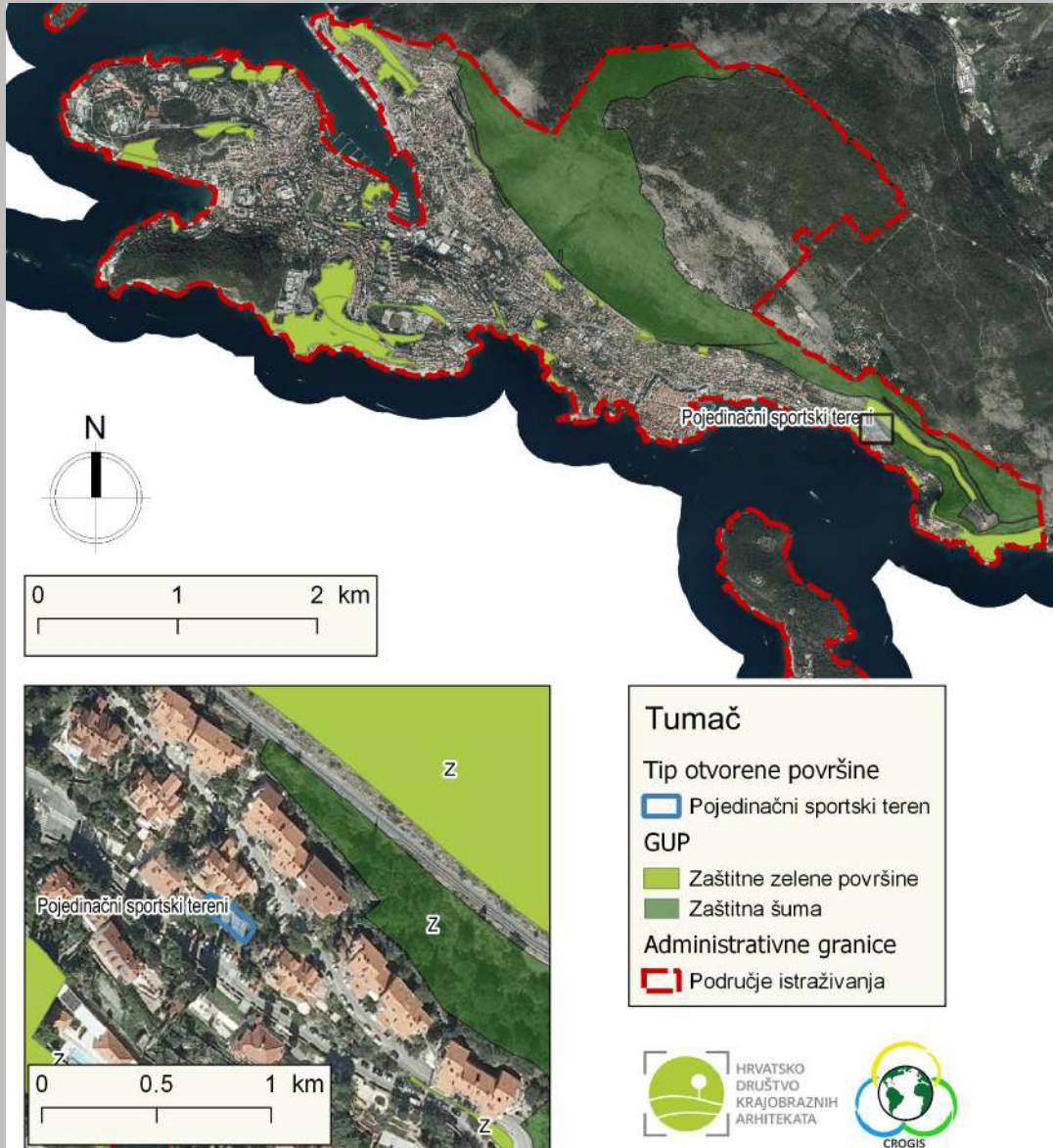
4. VANJSKI SPORTSKI SADRŽAJI

- ◆ Pojedinačni sportski tereni
- ◆ Institucionalizirana igrališta
- ◆ Sportski centar

Pojedinačni sportski tereni

- teren ili staza (košarkaški teren, bočalište, staza za trčanje, višefunkcionalni teren itd.)

INFO

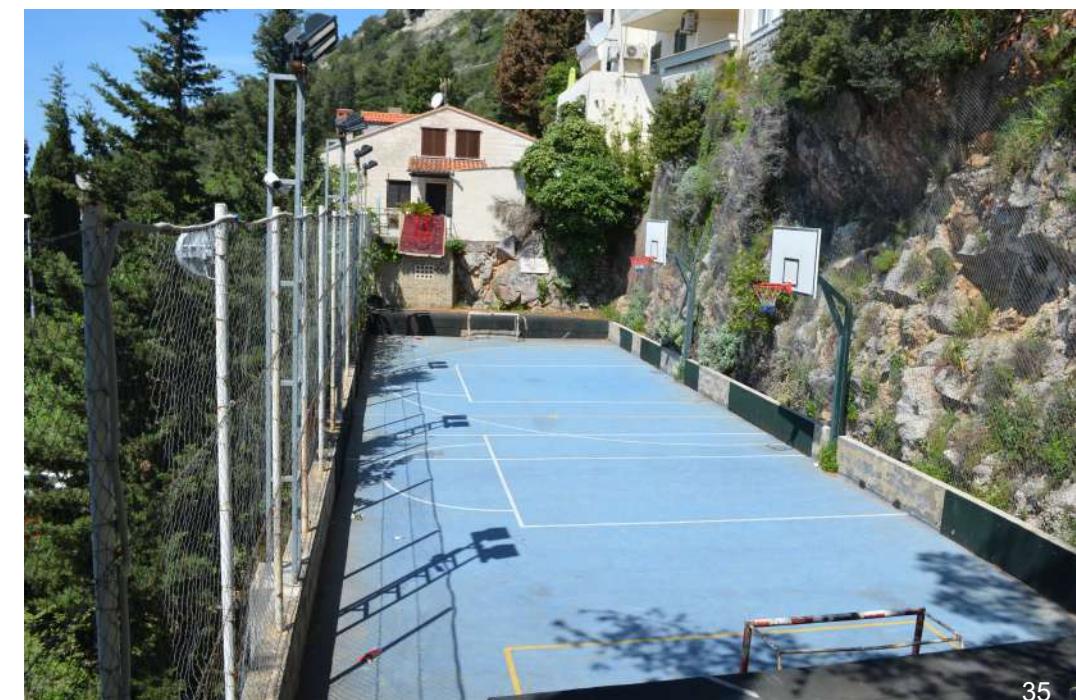
- smješten u Ulici Franje Supila 20 unutar stambenog kompleksa

STANJE NA TERENU

- novo izgrađeni teren za korisnike stambenih objekata
- terenu se pristupa stepenicama s glavne ulice

SMJERNICE

- nastaviti održavati

Institucionalizirana igrališta

– privatni ili polujavni sportski tereni (tereni srednjih i osnovnih škola i sl.)

INFO

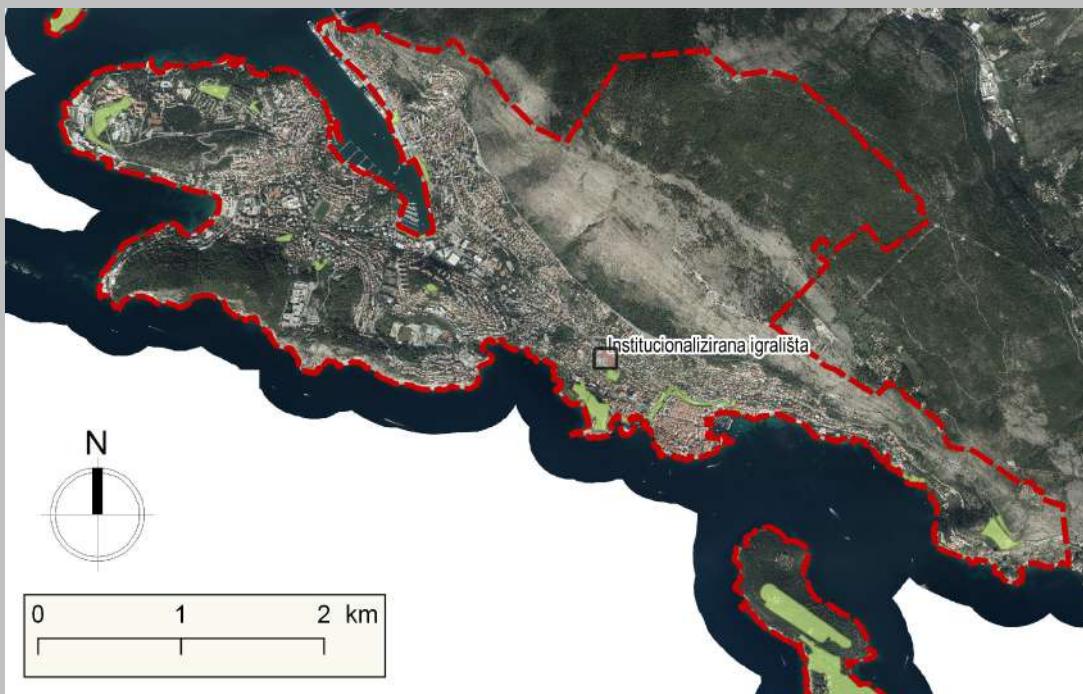
- sportski tereni pripadaju OŠ Marin Držić te je prvenstveno namijenjeno u nastavne svrhe

STANJE NA TERENU

- novo izgrađeni objekti

SMJERNICE

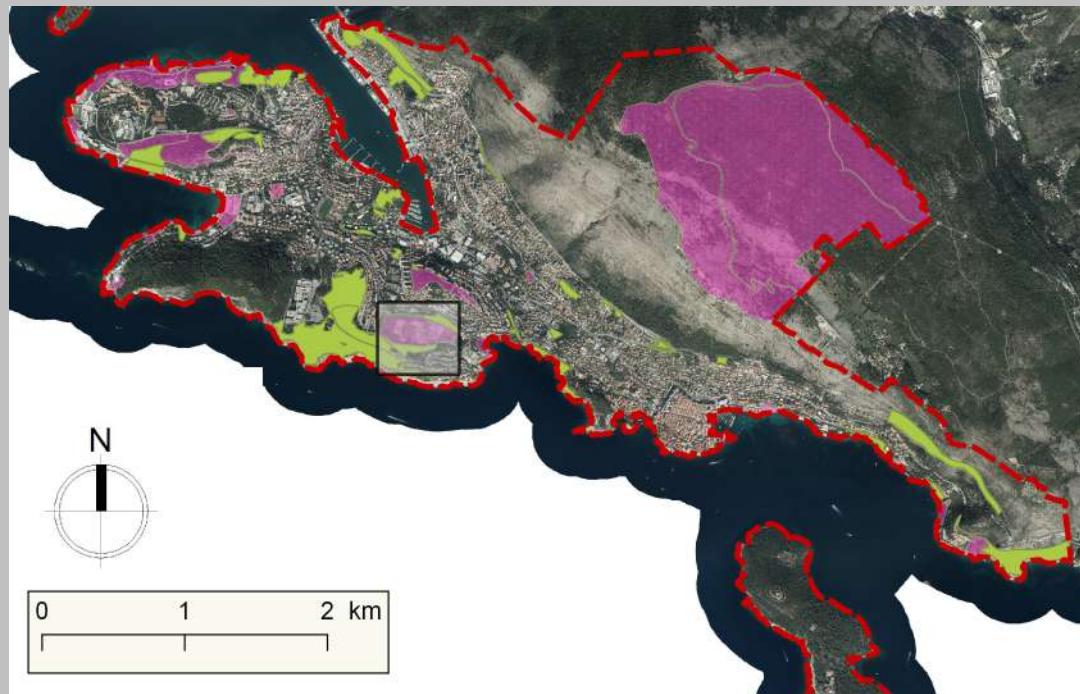
- nastaviti održavati

Tumač
Tip otvorene površine
■ Institucionalizirana igrališta
GUP
■ Javne zelene površine
Administrativne granice
■ Područje istraživanja

Sportski centar

Tumač
Tip otvorene površine
■ Sportski centar
GUP
■ Zaštitne zelene površine
■ Sportsko-rekreativna namjena
Administrativne granice
■ Područje istraživanja

– skupina javnih sportskih terena ili elemenata za različite sportske ili rekreacijske aktivnosti (fitness sprave i druge sprave za vježbanje, trim staze, tereni i sl.)

SC Gospino polje

INFO

- smješteno unutar prirodnog konfiguiranog terena krškog polja (nekadašnje obradive površine)

STANJE NA TERENU

- relativna zapuštenost pojedinih sportskih terena
- prostor je djelomično u funkciji servisno-parkirališnog prostora
- na području se nalazi manje staro groblje

SMJERNICE

- obnova postojećih terena i stvaranje novog sadržaja
- parkirališni prostor smanjiti/djelomično prenamijeniti i urediti
- sačuvati i obnoviti autohtone strukture (podzidi) koje su vezane za nekadašnji način korištenja prostora

Vizure unutar sportskog centra

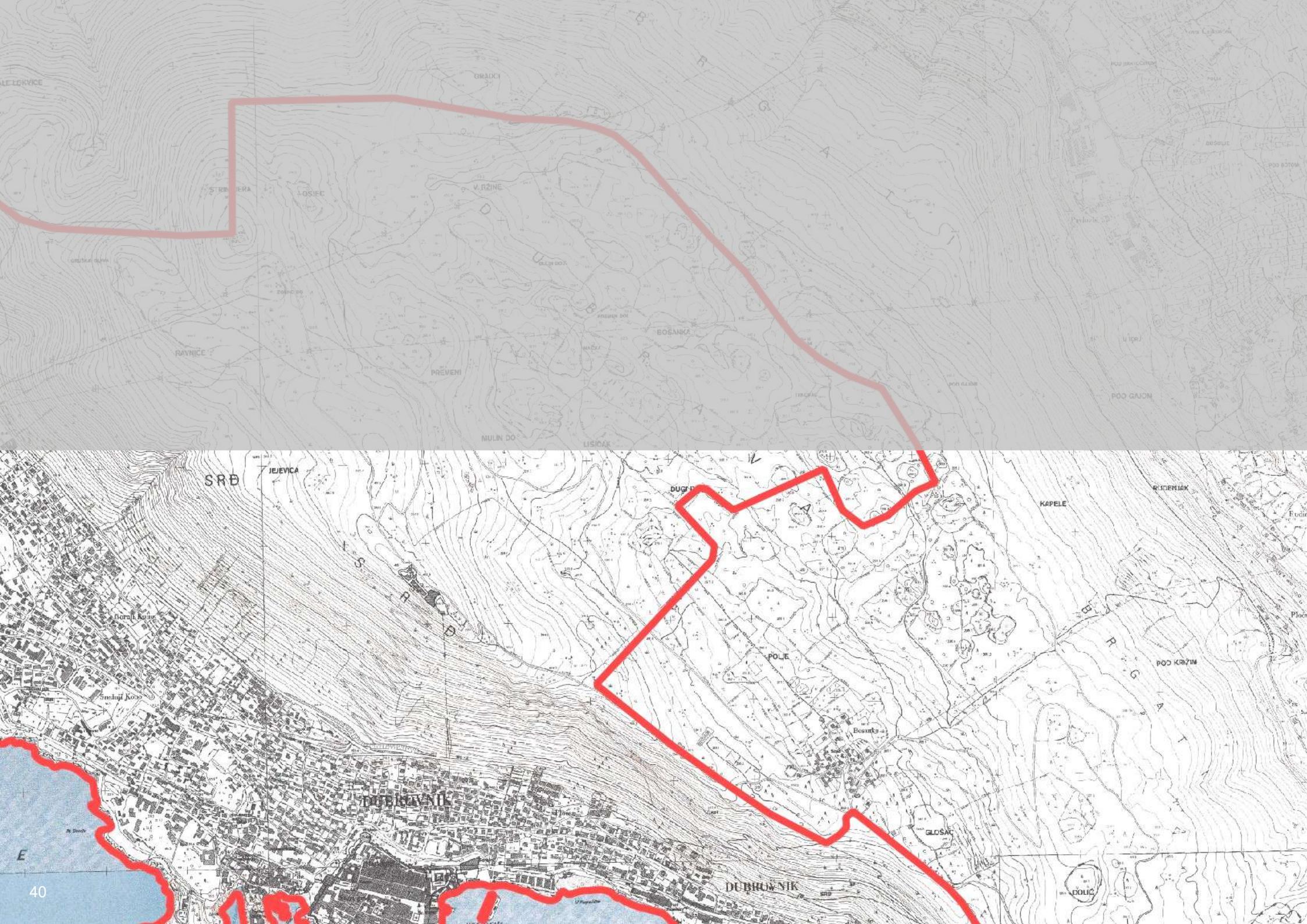
Vizura prema sportskom centru

5. GROBLJA

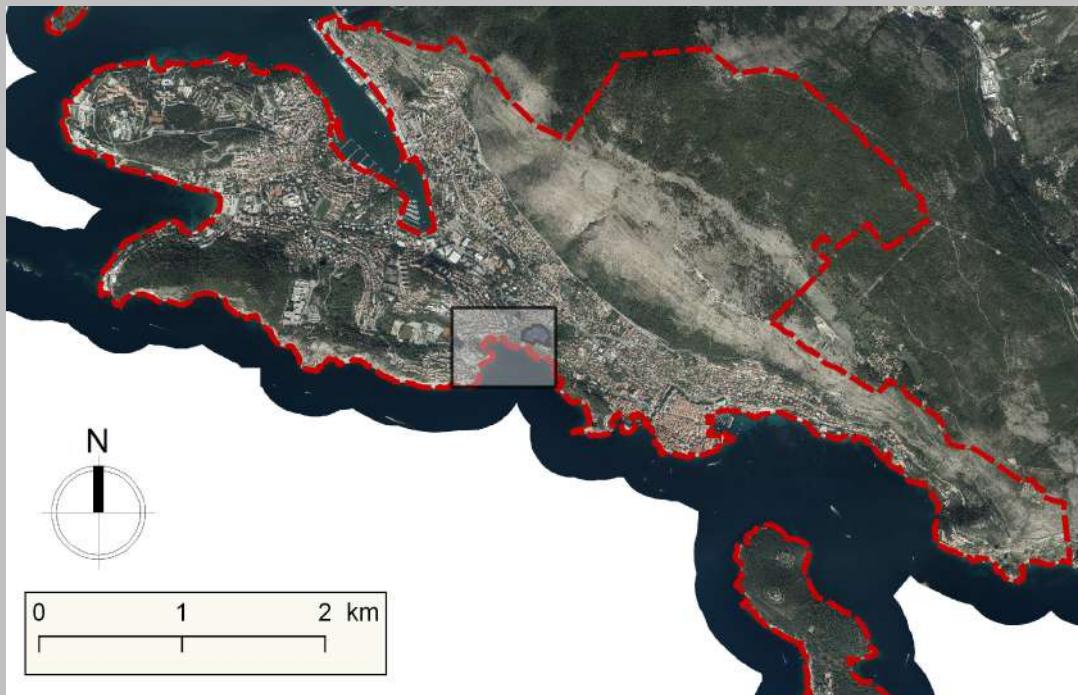
- ◆ Groblje
  - ◆ Staro groblje

Groblja

– polujavni prostor namijenjen sahrani preminulih; u funkciji ili staro groblje

Gradsko katoličko groblje Boninovo

INFO

- glavno gradsko groblje koje je formirano sredinom 19. stoljeća unutar areala ladanjskog kompleksa Altesti, spaljenog 1806. godine
- zaštićeno kulturno dobro memorijalne baštine, oznake Z-7086

STANJE NA TERENU

- reprezentativan ulazni portal, grobljanska kapela sv. Križa, ujednačenost grobnica
- nizovi razvijenih čempresa
- uređeno i održavano

SMJERNICE

- nastaviti održavati

Staro vojno groblje u Gospinu polju, židovsko groblje

INFO

- nalazi se u sklopu sportskog centra Gospinog polja u neposrednoj blizini sportskog terena i prometne površine

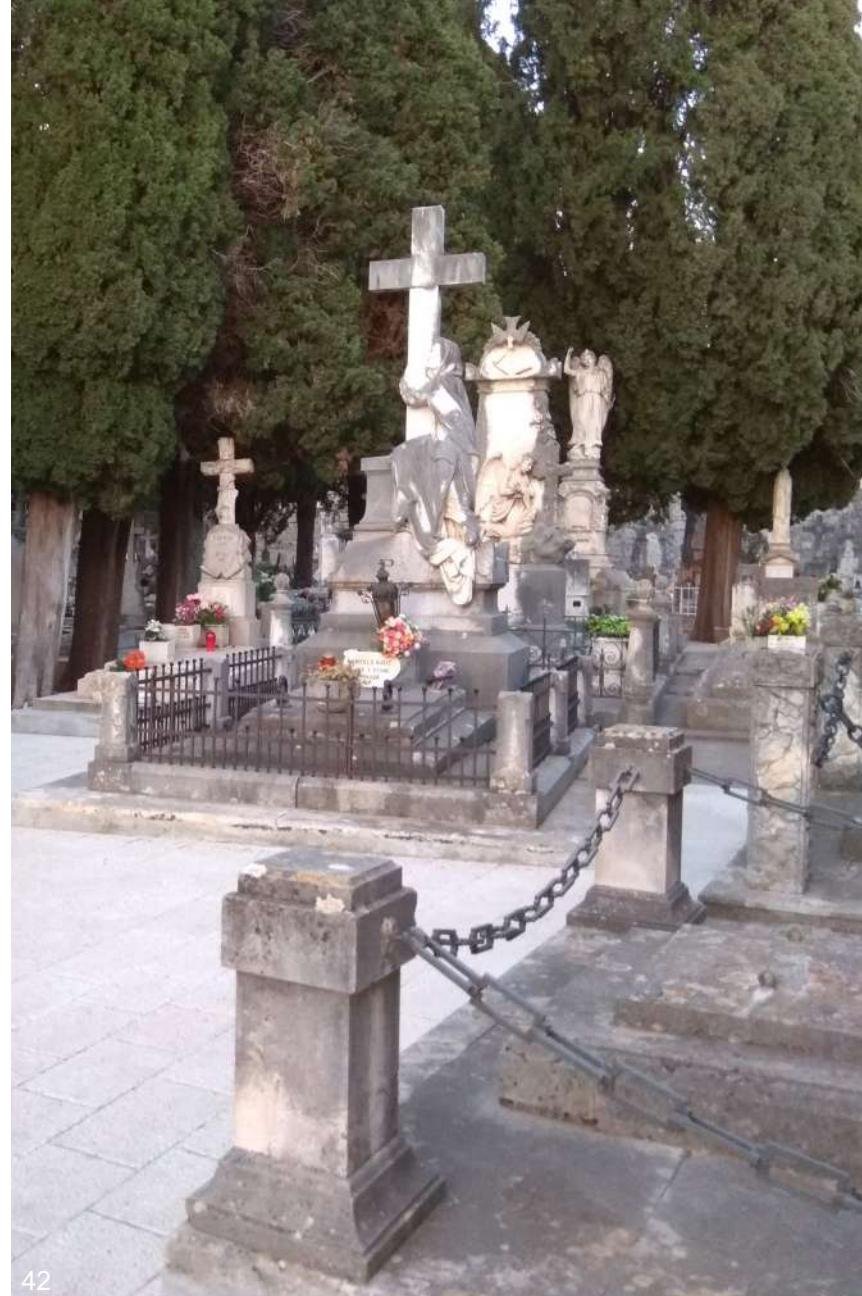
STANJE NA TERENU

- spomenici se nalaze unutar zelene površine, djelomično uređene

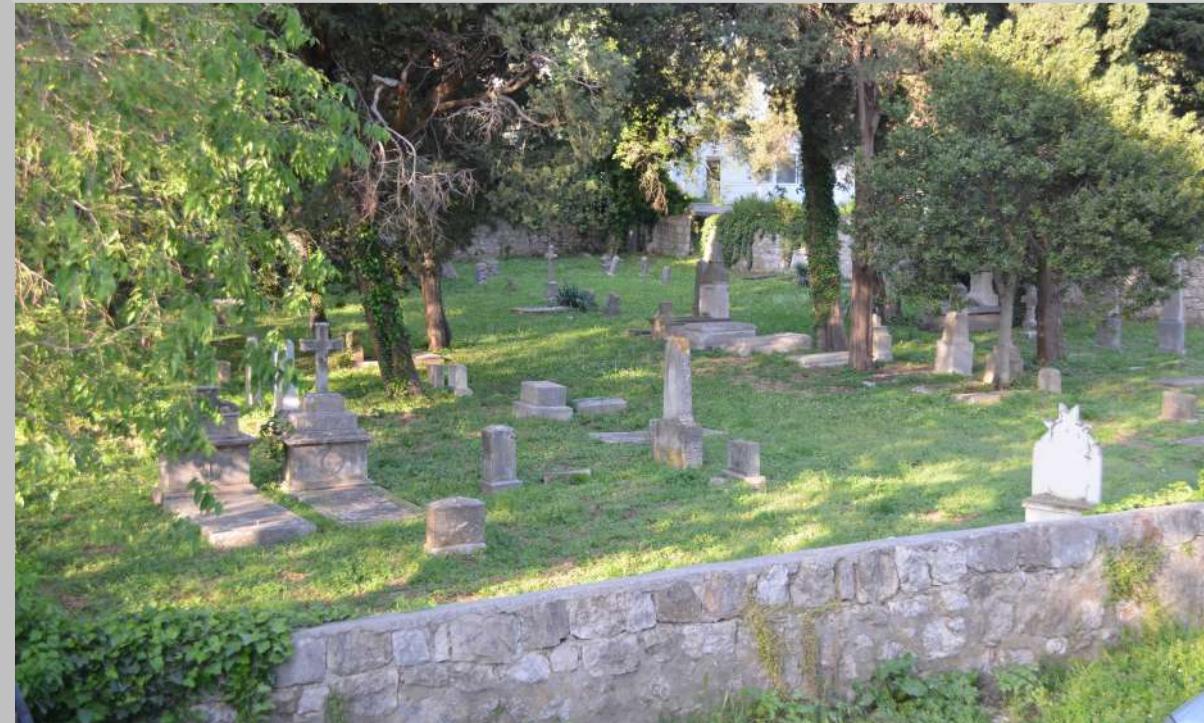
SMJERNICE

- prostor groblja ozeleniti te izdvojiti kao memorijalno groblje

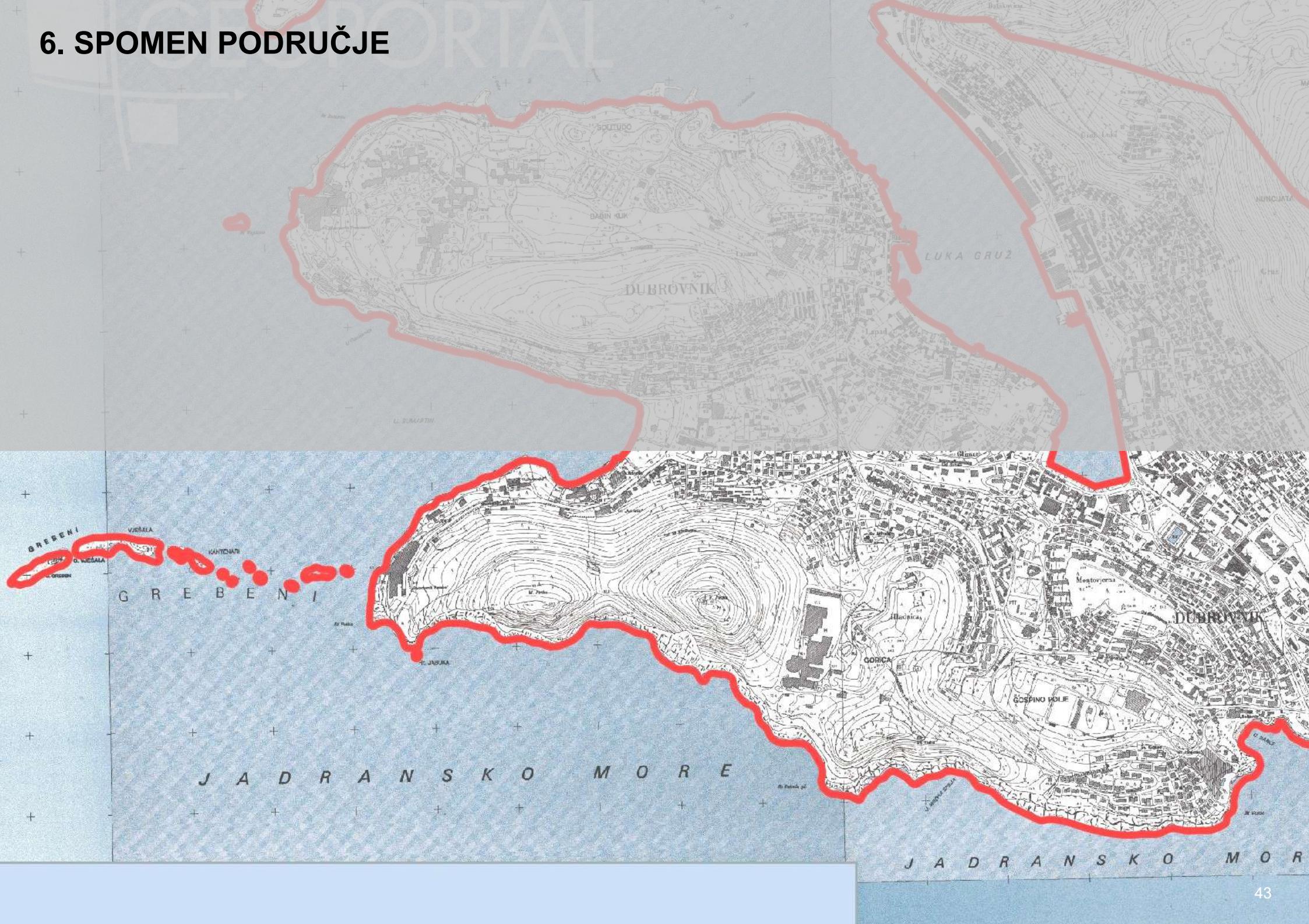
Vizure unutar gradskog groblja

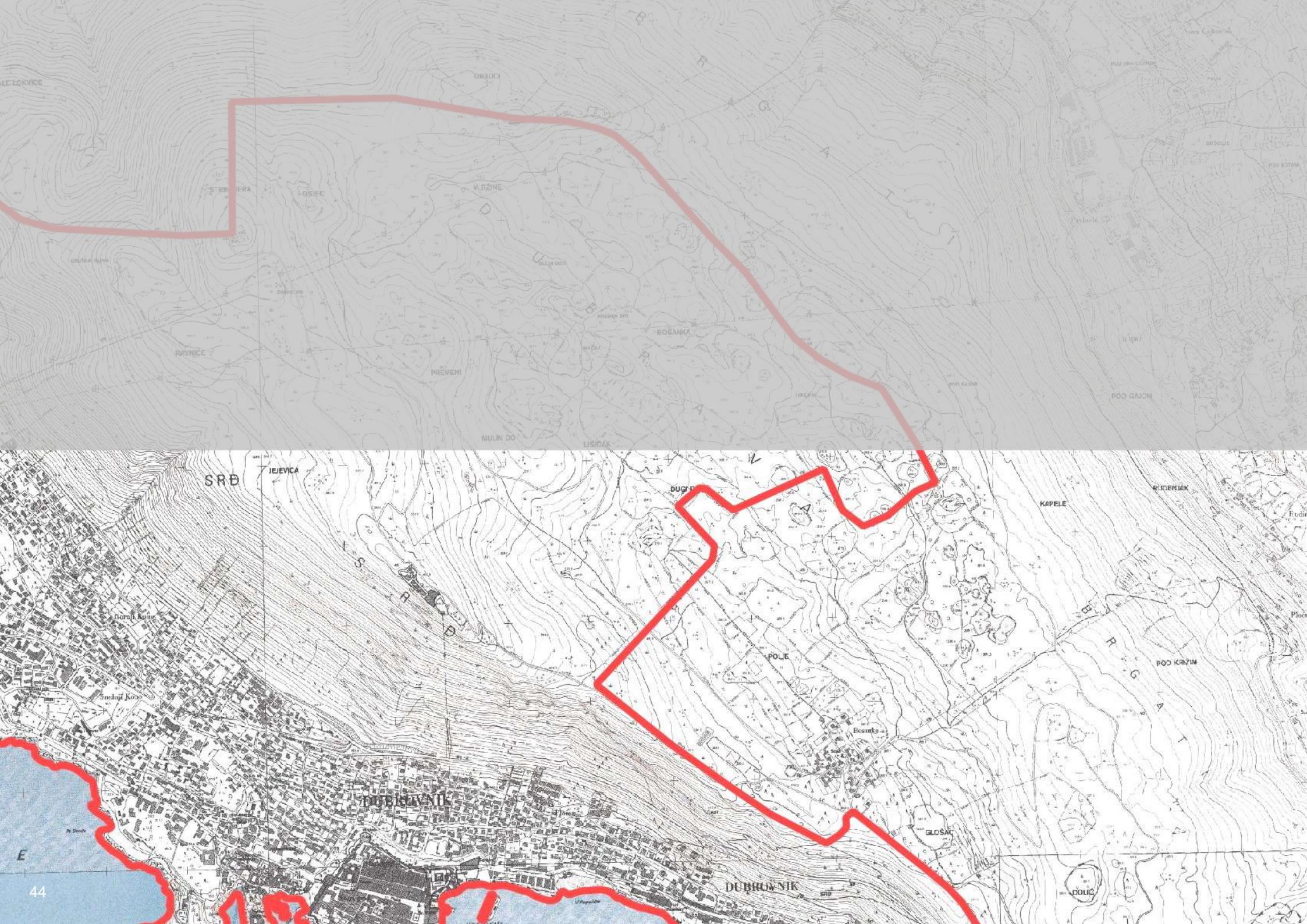

Vizura na staro groblje

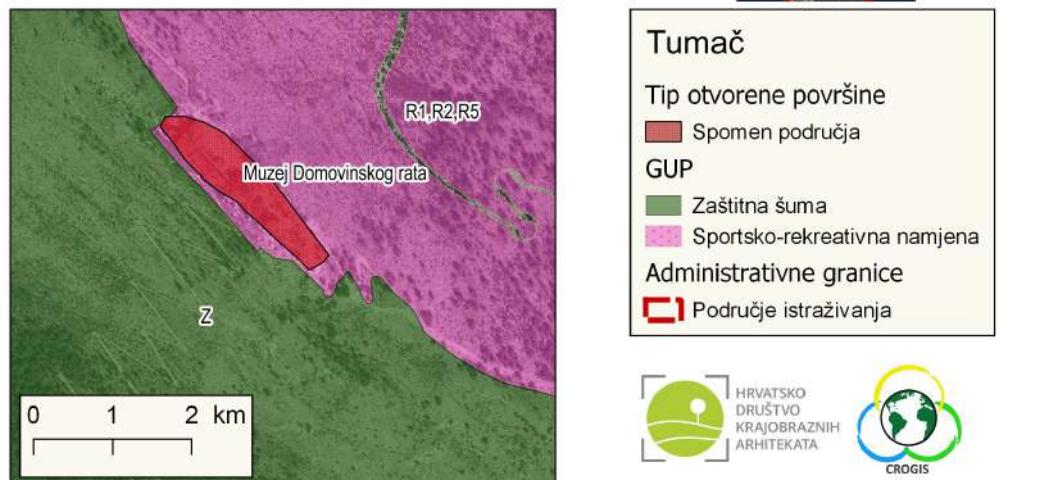
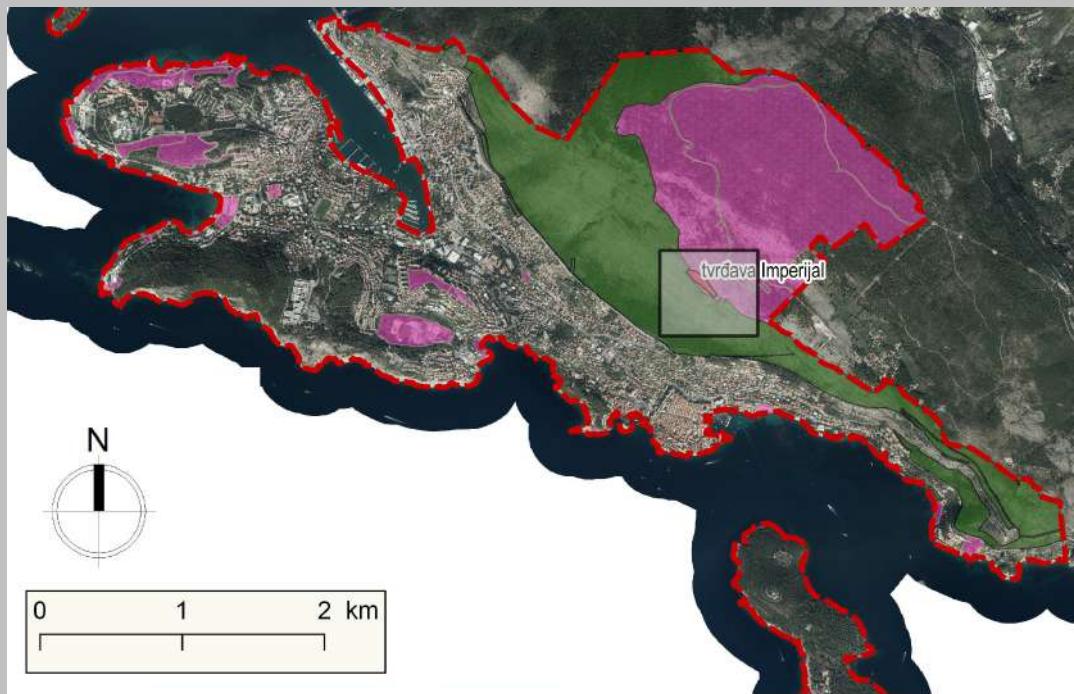
6. SPOMEN PODRUČJE

Spomen područje

– polujavni ili javni memorijalni prostori na ljudi ili događaje; lokalnog ili nacionalnog značaja

Muzej Domovinskog rata

INFO

- tvrđava Imperijal zaštićeno je profano graditeljsko dobro (Z-5171) koje datira iz 19. stoljeća, a sastoji se od tri obrambena dijela tvrđave povezana zaštićenom stazom
- u prizemlju tvrđave nalazi se muzej Domovinskog rata s istoimenom izložbom i stalnom postavom

STANJE NA TERENU

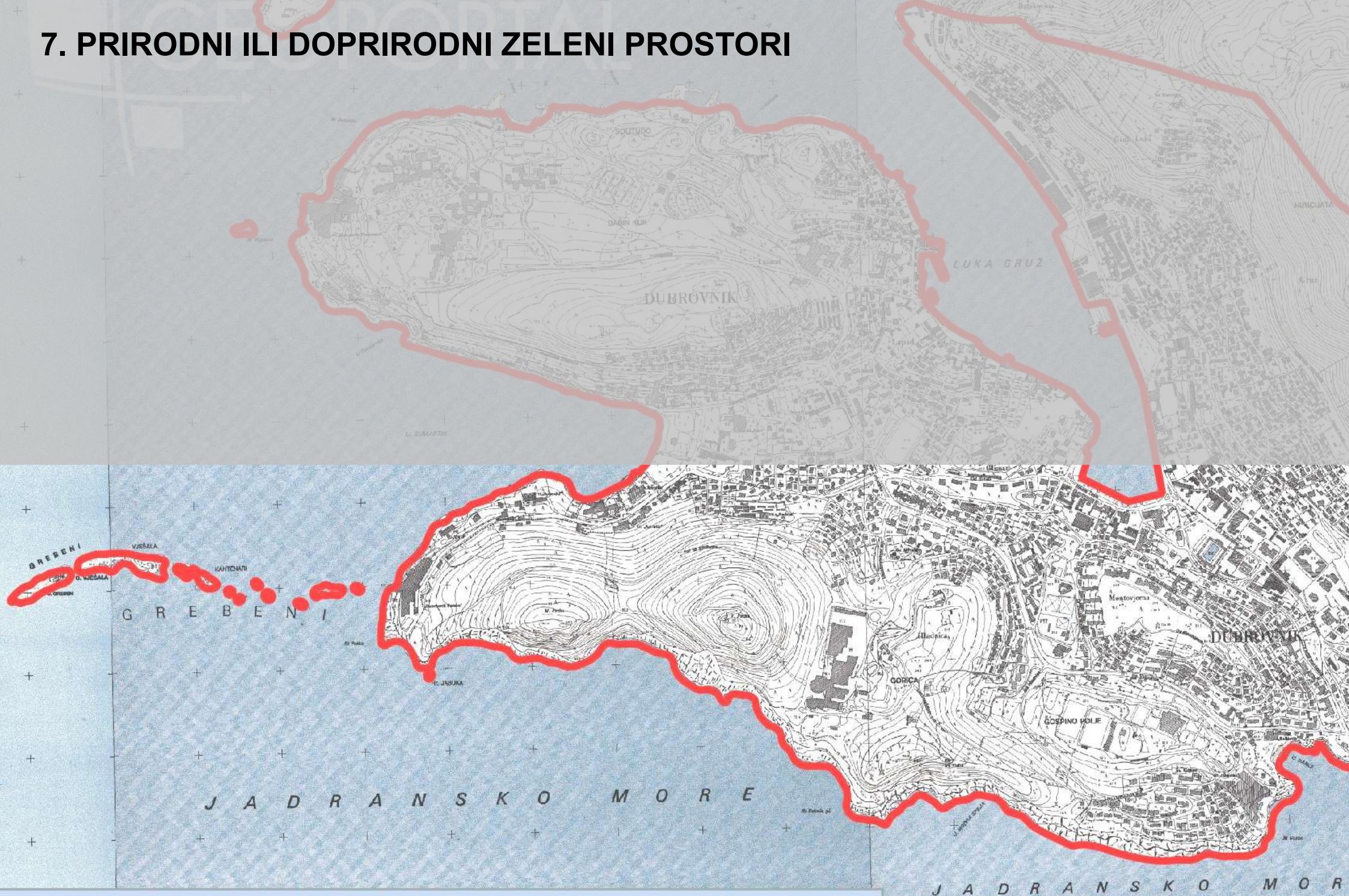
- tvrđava i pripadajuća zelena površina nalaze se na dominantnom dijelu platoa Srđa gdje se otvaraju vizure prema gradu i samom platou
- neuređene površine oko objekta utvrde, bez dodatnog sadržaja

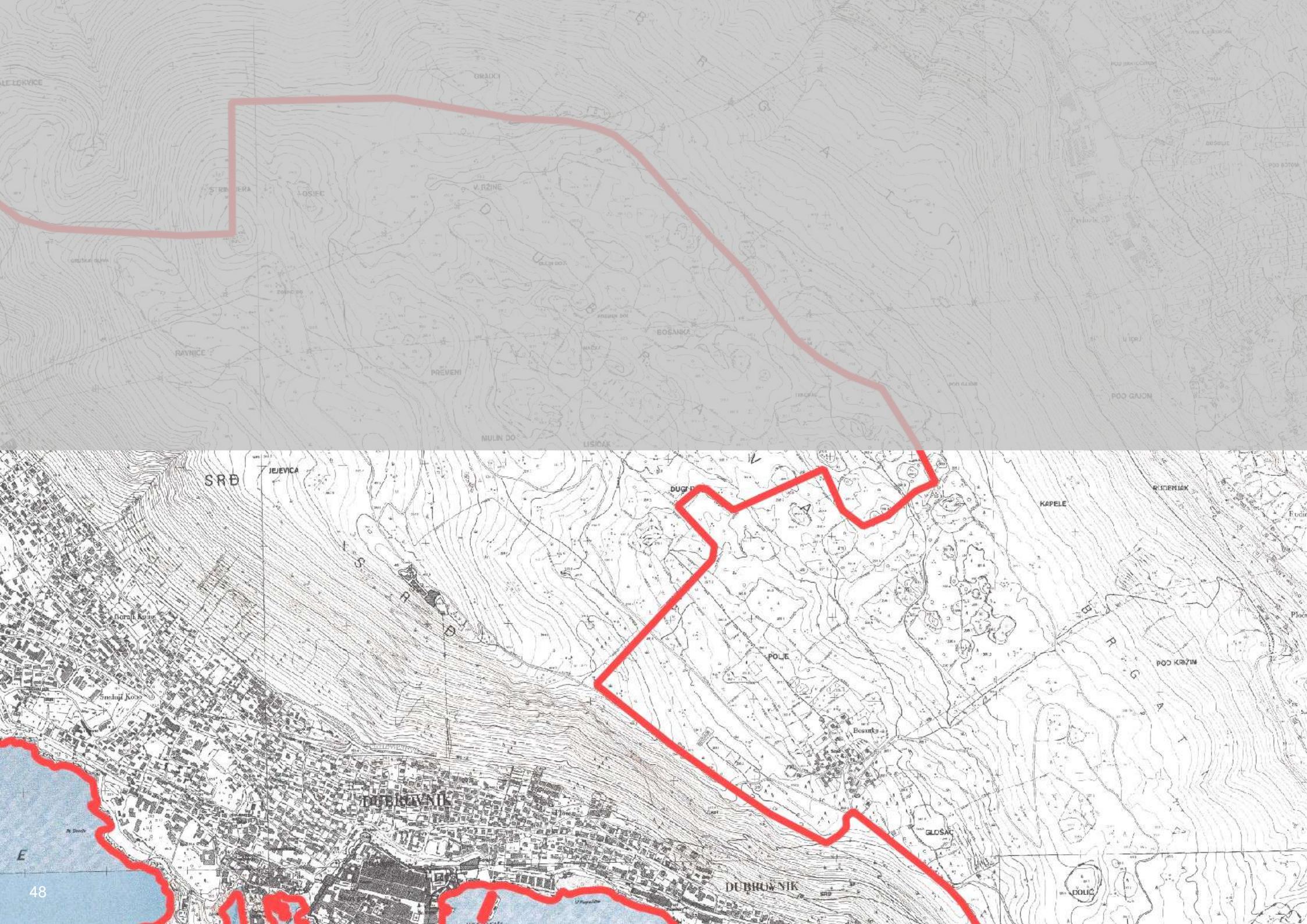
SMJERNICA

- područje oko utvrde urediti te proširiti aktivnosti na vanjski prostor
- izraditi projekt krajobraznog uređenja

7. PRIRODNI ILI DOPRIRODNI ZELENI PROSTORI

Prirodni ili doprirodni zeleni prostori

– prostori koji su se razvili pod prirodnim zakonitostima i uz neznatan utjecaj čovjeka; ekološki značaj

INFO

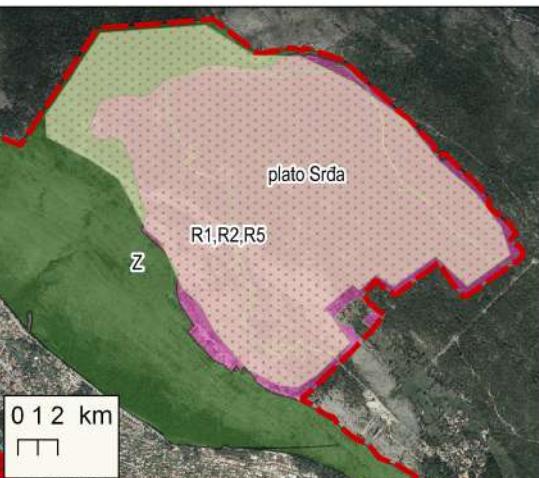
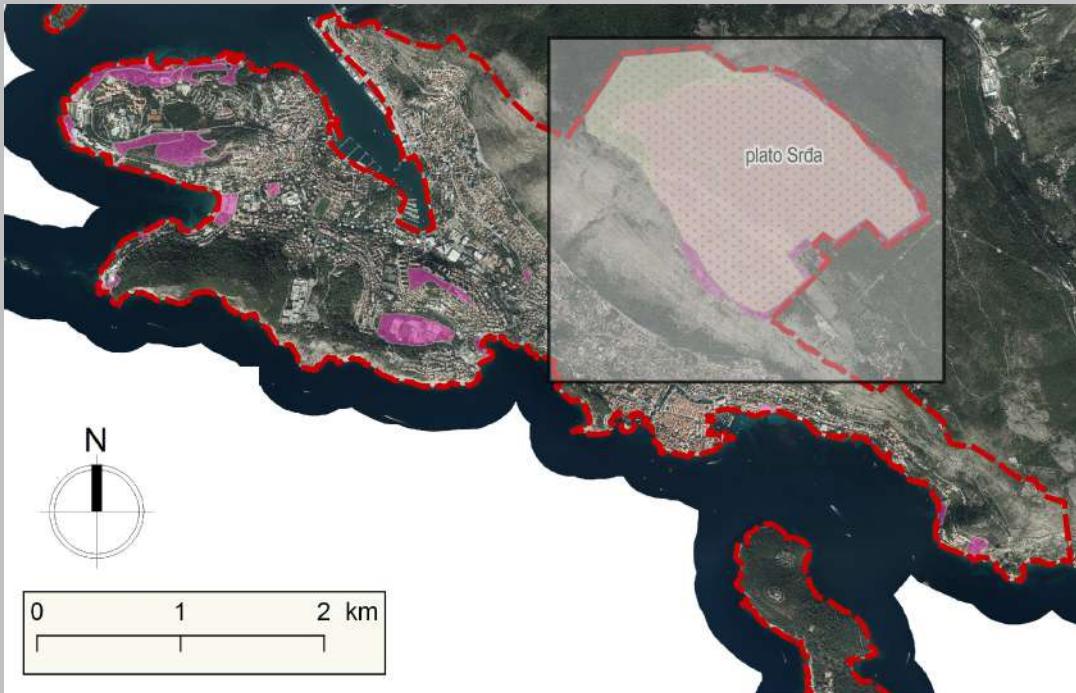
- područje je dobilo ime po najranijem dubrovačkom zaštitniku Svetom Srđu
- zaravnjeni krški teren na oko 400 m.n.m sa specifičnim krškim oblicima (vrtače, škape, kamenice)

STANJE NA TERENU

- prirodni prostor pod manjim utjecajem čovjeka koji se očituje unutar suhozidne izgradnje i pojedinačnih objekata (privatna kuća, utvrde)
- vrste i visina vegetacija varira od vegetacije kamenjara preko alpskog bora do hrasta medunca i bjelograba

SMJERNICE

- očuvati prirodnost prostora u najvećoj mogućoj mjeri
- nove strukture bojom i oblikom uklopiti u postojeći krajobraz bez narušavanja kvaliteta prostora

Tumač

- Tip otvorene površine
- Prirodni ili doprirodni zeleni prostori
- GUP
- Zaštitna šuma
  - Sportsko-rekreativna namjena
- Administrativne granice
- Područje istraživanja

Vizure unutar platoa

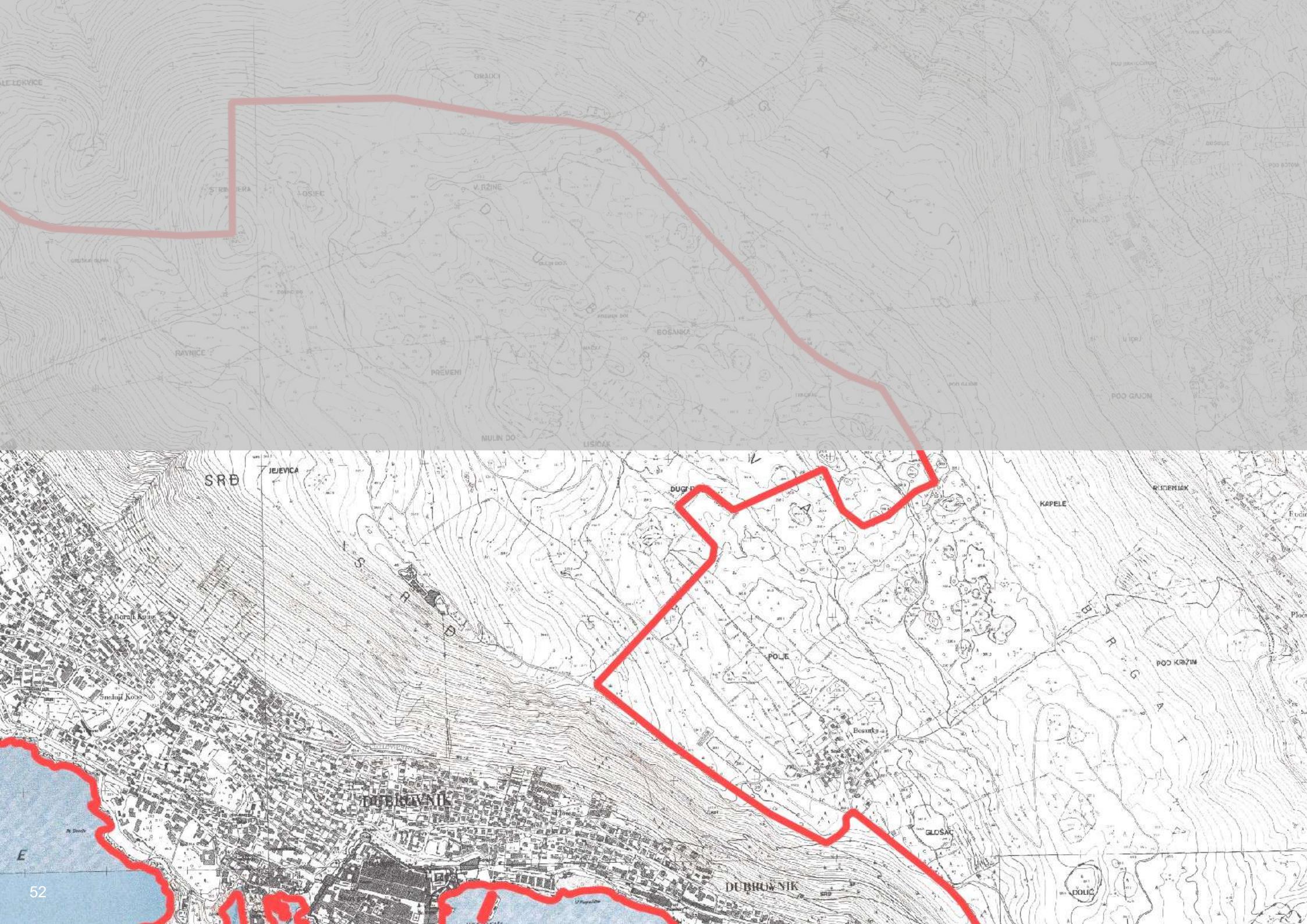
8. ZELENI KORIDORI

- ◆ Koridori ceste

- ◆ Šetališta

- ◆ Biciklistička staza

Koridori cesta

- zeleni potezi uz gradske prometne koridore (drvoredi, aleje i sl.)

INFO

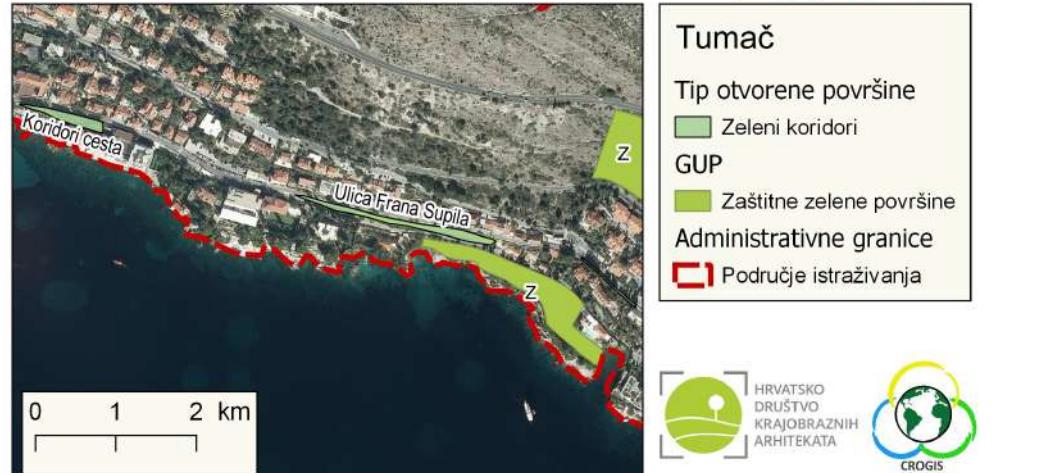
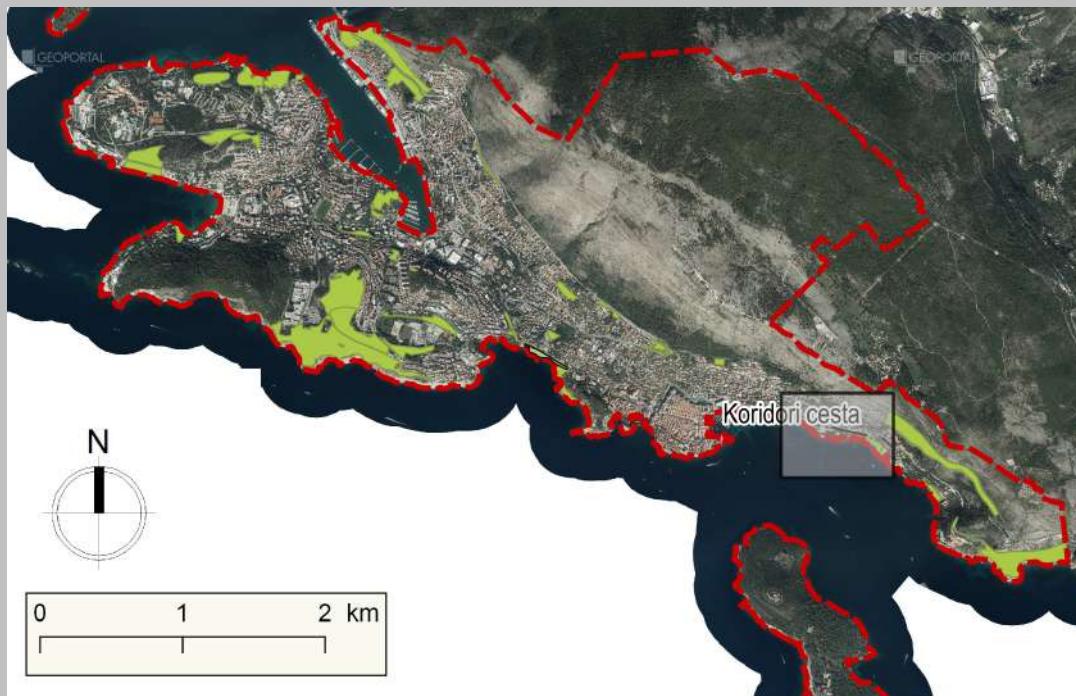
- čempresi te ostalo bilje uličnog sklopa čine zeleni potez u Ulici Franje Supila

STANJE NA TERENU

- biljne vrste najvećim dijelom se nalaze u sklopu privatnih parcela stoga su održavane
- djelomično stvaraju sjenu na pješačkim površinama te usmjeravaju vizure

SMJERNICE

- očuvati postojeću vegetaciju te stvoriti drvoredne zone radi ugodnosti kretanja i boravka ljudi

Šetalište

– pješački potezi namijenjeni prvenstveno šetnji i razgledavanju

INFO

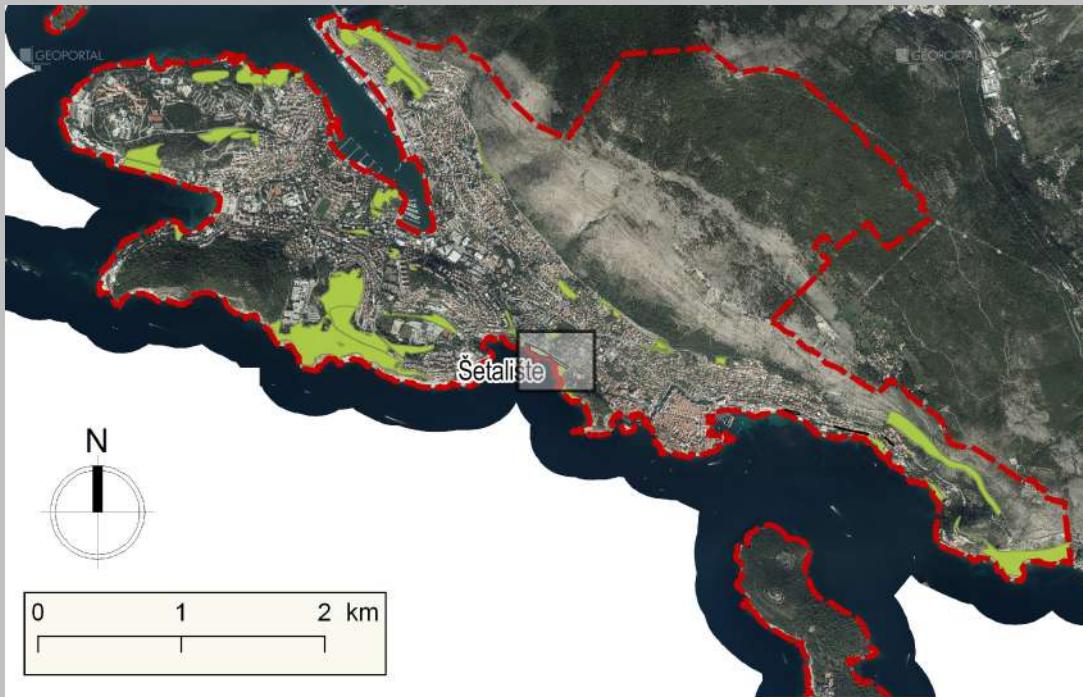
- nalazi se uz samu obalnu liniju na nadmorskoj visini oko 50 m nasuprot glavnog gradskog groblja

STANJE NA TERENU

- djelomično uređen prostor visoke boravišne vrijednosti unutar centra grada s urbanom opremom (klupe, koševi za smeće)
- otvorene vizure na obalnu liniju i park šumu Velika i Mala Petka

SMJERNICE

- formirati boravišne zone, sačuvati vizure, uspostaviti zeleni sustav kroz projekt krajobraznog uređenja

Biciklistička staza

- sustav ili potezi biciklističkih staza na gradskoj razini

INFO

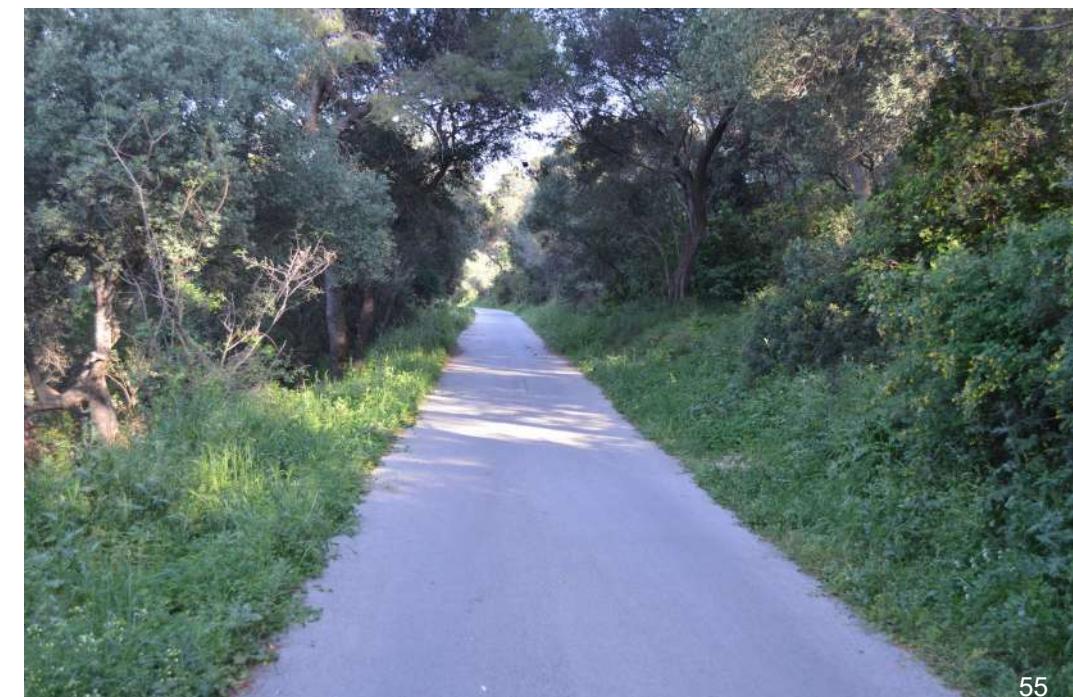
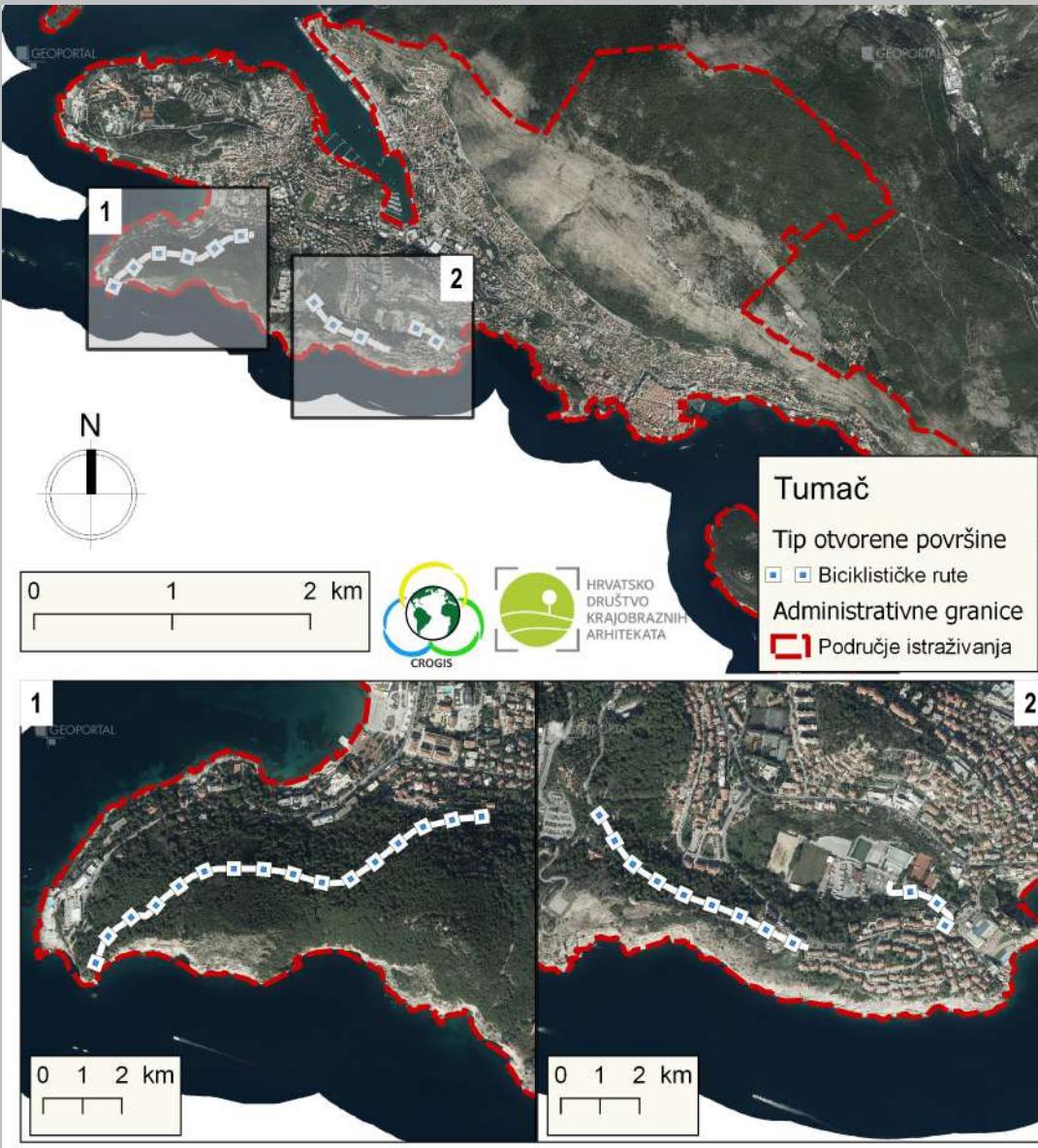
- biciklističko - pješačka ruta nastala u razdoblju od 2011. do 2014. godine u sklopu projekta Adria.MOVE IT!

STANJE NA TERENU

- staze su u rekreacijskoj funkciji uz koju se nalaze pojedinačna boravišta i urbana oprema
- prisutna su divlja odlagališta uz neposrednu blizinu staza

SMJERNICE

- stvoriti sustav staza kroz cijelokupan grad
- zamijeniti urbanu opremu i biljni materijal te stvoriti nove vizure
- sanirati pojedine točke (divlja odlagališta otpada)

Pozitivne vizure unutar biciklističke staze

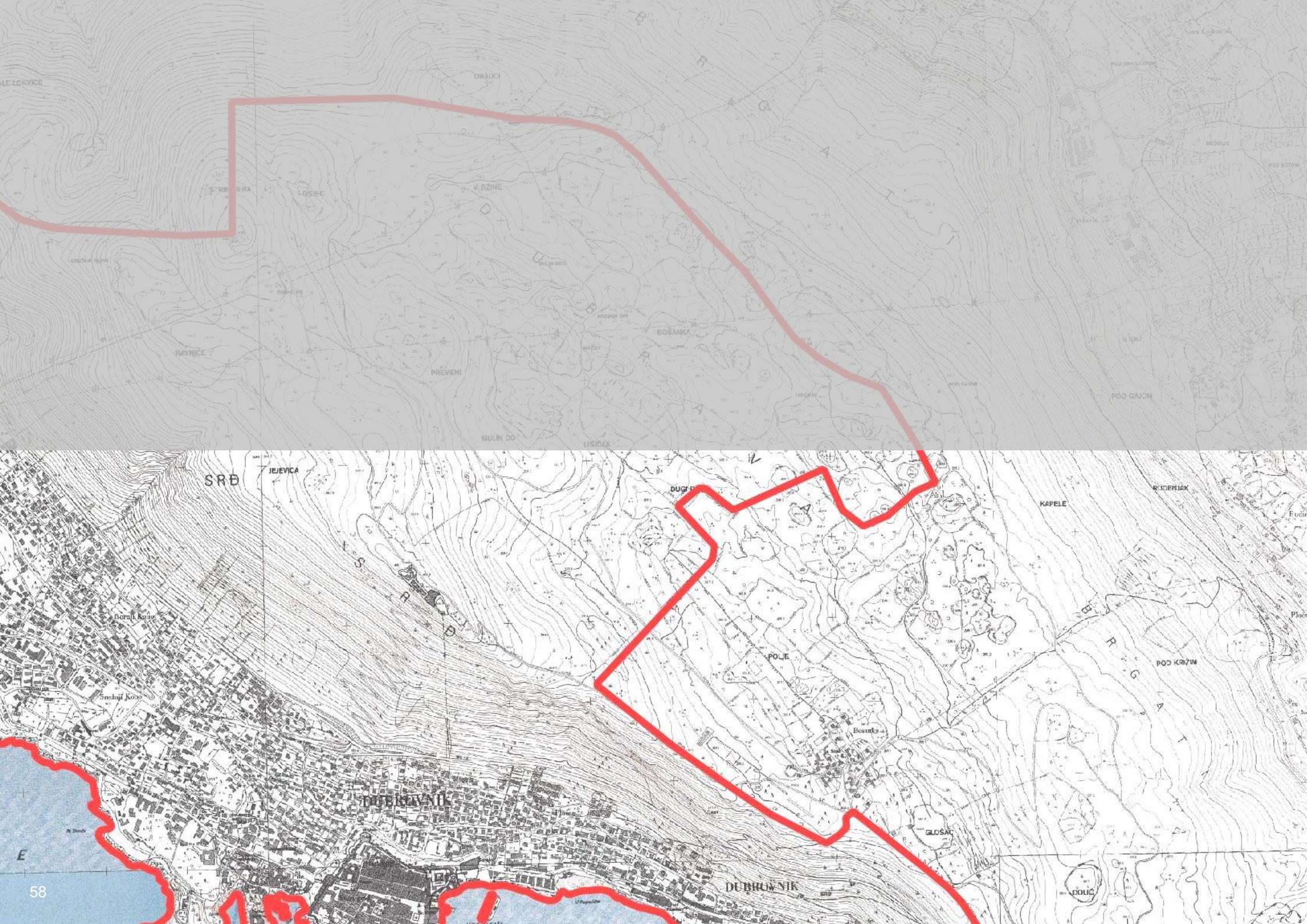

Negativne vizure unutar biciklističke staze

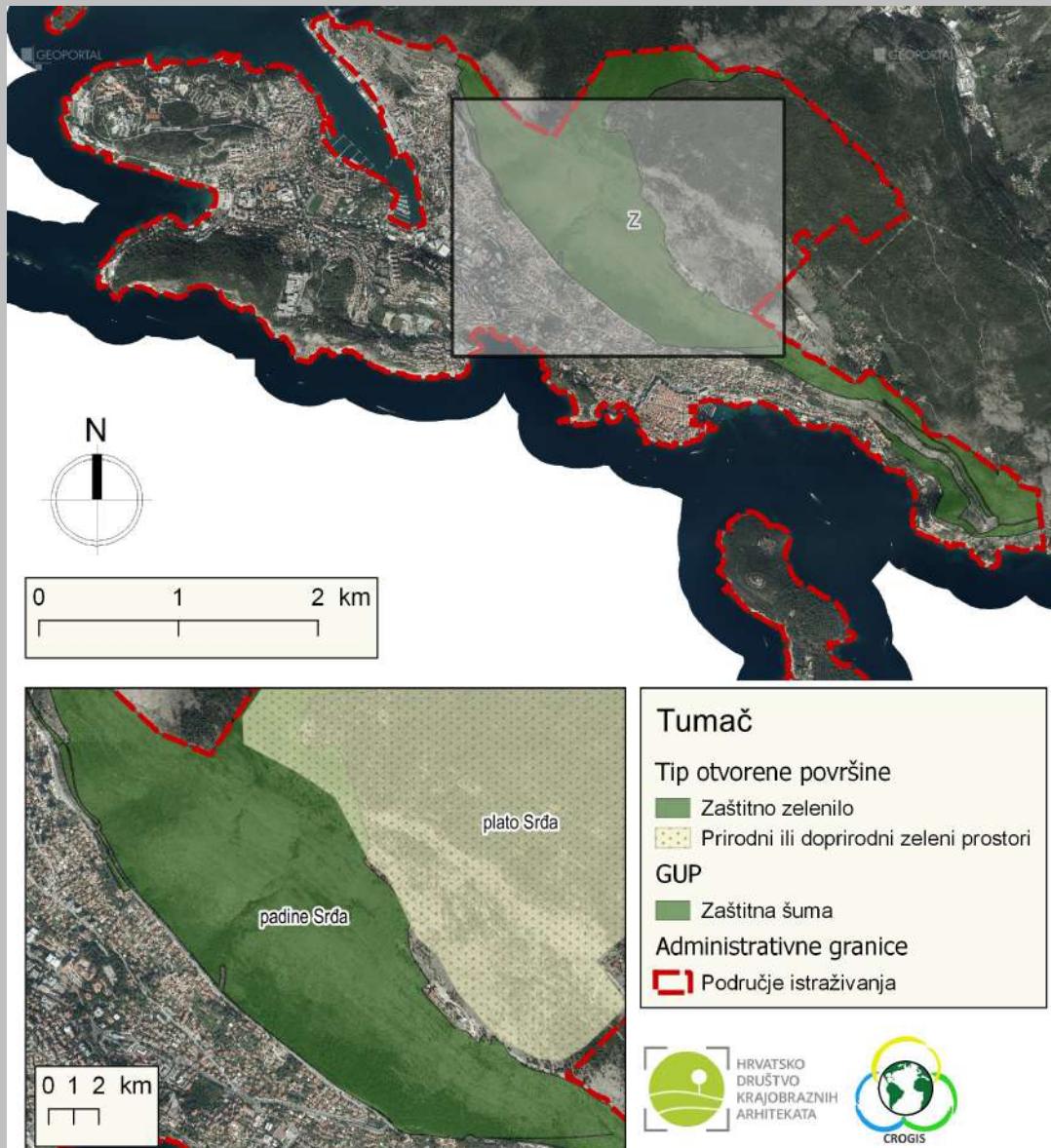
9. ZAŠTITNO ZELENILO

Zaštitno zelenilo

– javne zelene površine namijenjene nekoj zaštitnoj funkciji

Padine Srđa

INFO

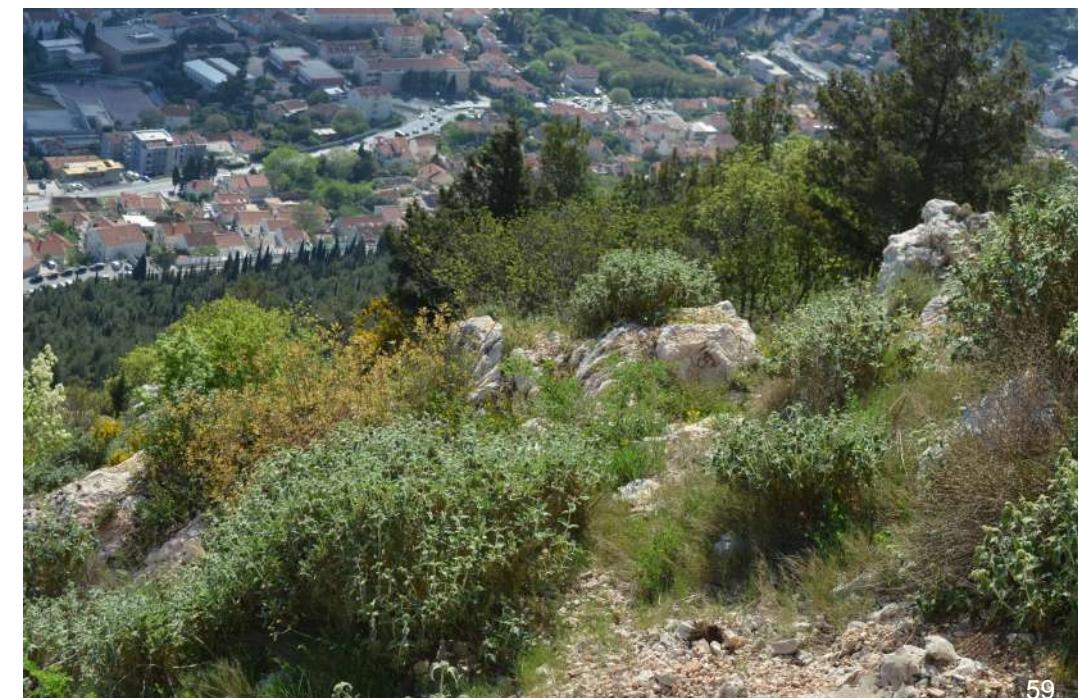
- zaštitna šuma koja se prema vrhu postepeno gubi i prelazi u kamenjar

STANJE NA TERENU

- od antropogenih elemenata, na samim padinama, nalaze se: žičara i križni put prema utvrdi Imperijal, dok u podnožju prometna infrastruktura i naselje čine antropogenu granicu

SMJERNICE

- pošumljavati i održavati zelenilo

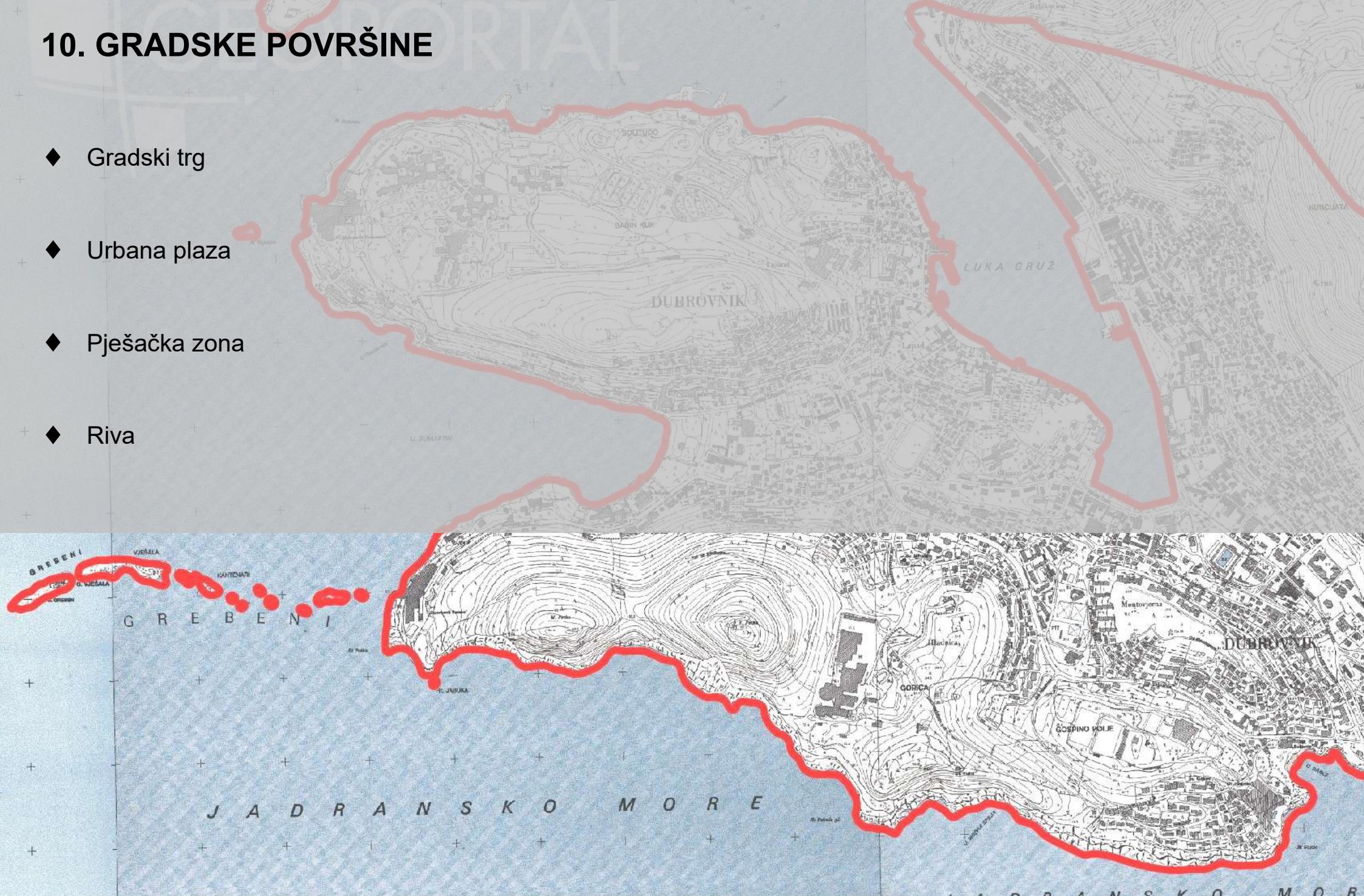
10. GRADSKE POVRŠINE

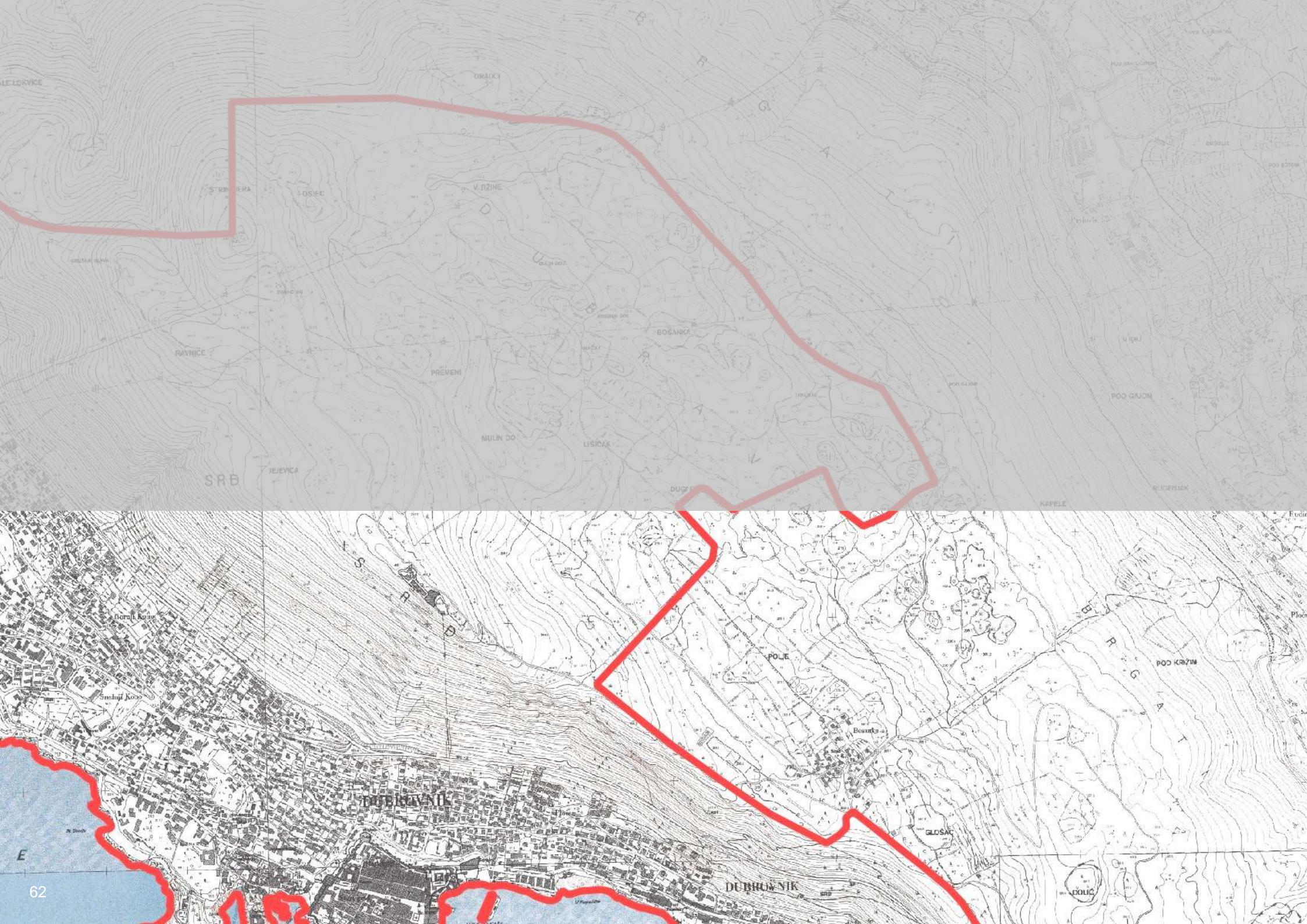
◆ Gradski trg

◆ Urbana plaza

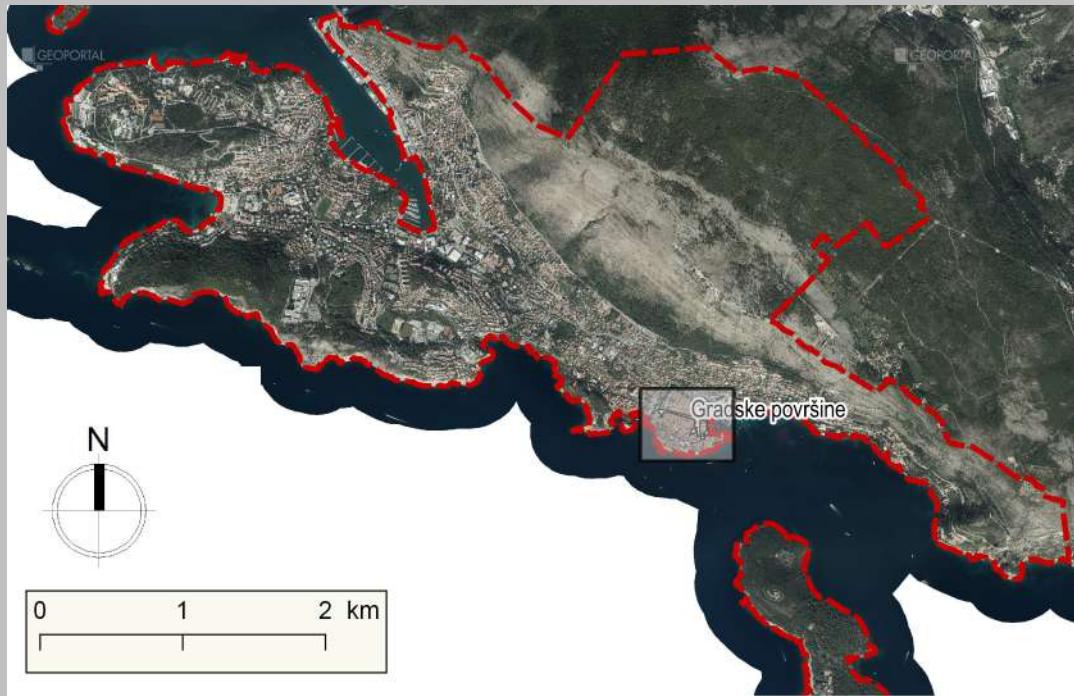
◆ Pješačka zona

◆ Riva

Gradske površine

Tumač

Tip otvorene površine

□ Gradske površine (civic)

Administrativne granice

■ Područje istraživanja

- **gradski trg** - neizgrađen prostor u strukturi grada s određenom društvenom funkcijom

- **urbana plaza** - manje opločene plohe namijenjene boravku i prolazu ljudi

- **pješačka zona** - površine namijenjene kretanju i boravku pješaka

- **riva** - površine namijenjene kretanju i boravku pješaka smještene uz morsku obalu u značajnom dijelu grada

Stari grad

INFO

- neizgrađene otvorene površine unutar zidina Starog grada čine sustav različitih gradskih površina počevši od trgova, urbanih plaza, pješačkih zona te rive

STANJE NA TERENU

- gradske površine omeđene su objektima mješovite namjene s izrazito malim udjelima „zelenih“ elemenata

SMJERNICE

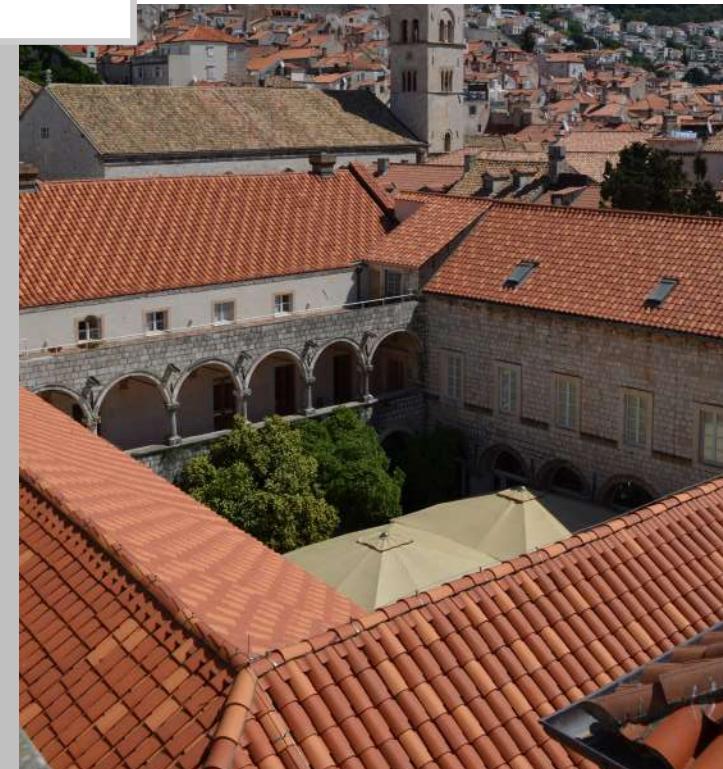
- preispitati kvalitete prostora i raspored pojedinih krajobraznih elemenata kako bi se doprinijelo gradskoj strukturi i potrebama stanovnika

Vizure prema pješačkoj zoni te rivi i staroj gradskoj luci

Vizure prema tegu od Luža i nekadašnjem samostanu Sv. Klare

3. ZAKLJUČAK

- ◆ Zelene površine imaju bitnu ulogu u oblikovanju gradskog prostora, a svojom funkcijom predstavljaju važan element u prostoru
- ◆ Grad Dubrovnik ima zadovoljavajuće količine zelenih površina, no bez obzira na njihovu kvantitetu, postoji potreba za kvalitetnijim karakteristikama pojedinih prostora, zbog čega su propisane smjernice za izdvojene primjere tipova zelenih površina u gradu
- ◆ Detaljnija tipološka podjela otvorenih zelenih površina ima dvojaku funkciju:
  - prikazuje stanje otvorenih zelenih površina što služi za daljnja planiranja i upravljanja
  - doprinosi mogućoj uspostavi sustava gradskog zelenila (zelena infrastruktura)
- ◆ U pojedinim slučajevima nova klasifikacija tipova otvorenih zelenih površina se djelomično poklapa s javnim zelenim površinama iz GUP-a ili pripada nekoj drugoj budućoj namjeni površina GUP-a
- ◆ Predlaže se klasifikacija svih otvorenih zelenih površina grada Dubrovnika s obzirom da je detaljnom analizom prostorno-planske dokumentacije (GUP) utvrđena općenita podjela zelenih površina

4. LITERATURA

Znanstveni radovi

- Pereković, P., Miškić Domislić, M. : Urbani krajobraz i prostorno planska dokumentacija // Rethinking Urbanism / Zlatko Karač (ur.). Zagreb: Croatian Architects' Association, 2012. str. 81-84
- Hrdalo, I., Tomić, D., Pereković, P. : Implementation of Green Infrastructure Principles in Dubrovnik, Croatia to Minimize Climate Change Problems // Urbani izviv, 26 (2015)

Internetske baze podataka

- Geoportal, Dostupno na: <http://geoportal.dgu.hr/>
- Google Street View, Dostupno na: <https://www.instantstreetview.com/>
- Informacijski sustav prostornog uređenja, Dostupno na: <https://ispu.mgipu.hr/>
- Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, Dostupno na: <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>
- Službene stranice Grada Dubrovnika, Dostupno na: <https://www.dubrovnik.hr/>
- Službene stranice Javna ustanova Rezervat Lokrum, Dostupno na: <https://www.lokrum.hr/>

Prostorno-planska dokumentacija

- Generalni urbanistički plan Grada Dubrovnika („Službeni glasnik Grada Dubrovnika“, broj 10/05, 10/07, 8/12 i 03/14)

Ostali izvori

- Zaboravljeni park u centru grada (2012) članak, Dostupno na: <https://www.dulist.hr/zaboravljeni-park-u-centru-grada/19597/>
- Ljetnikovac Petra Sorkočevića u Lapadu (2014) , Dostupno na: www.portaloko.hr/clanak/ljetnikovac-petra-sorkocevica-u-lapadu--najbolje-ocuvan-od-pet-ljetnikovaca-roda-sorkocevic/0/62822/
- Projekt Adria.MOVE IT!, Dostupno na: <http://www.portaloko.hr/clanak/projekt-adria-move-it-dubrovnik-dobio-novu-biciklisticko-pjesacku-stazu-fotogalerija/0/45679/>
- Fotografski prilozi nastali su terenskim istraživanjem
- Kartografski prikazi izrađeni su pomoću QGIS korisničkog sučelja i internetske baze prostornih podataka